

Izšla ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 12-50 Din

za inostranstvo 25-—

neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvstvo:

Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ul. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova s.

Račun pri pošt. čerkov. zavodu št. 11.942.

Ljubljana, 18. junija.

Prvi hrvaški zgodovinar profesor Šišić je imel v Beogradu predavanje, ki je bilo znanstveno na višini, pa ni ugajalo radičevsko - čifutakemu tisku v Zagrebu. «Hrvatstvo» je bilo radi trditve zgodovinske letine «razhajeno» in nahajalno blokaški dijak so Šišića dejansko napadli v Zagrebu. Ta sramotni čin silno ugaja klerikalcem. «Za nas je važno,» piše glavno glasilo SLS, «da je bil ta zgodovinar Šišić, ko se je vrnil v Zagreb, od vseučiliščnikov obmetan s gnanimi jajci... Slovenci imamo torej beležiti v svoji zgodovini nov zavrat, ki ga smemo, kakor izgleda, šteti med najhujše.

Nato pa sledi napad na slovenskega vseučilišnega profesorja Hauptmana in se s kolom kaže, kaj naj naša vseučiliška mladina z njim stori. V to svrhu «Slovenec» lažljivo in zavito citira iz nekakega njegovega spisa.

Ta konstatacija je pa le uvod za sramotno kampanjo glavnega organa klerikalne stranke proti slovenskemu učenjaku. Vseučiliški profesor dr. L. Hauptman je napisal — deloma že pred leti — več znanstvenih študij iz stare slovenske zgodovine. V teh razpravah se glede značaja starih Slovencev v Podonavju nagiblje na to, da naši pradedje niso bili baš bojeviti. Naši klerikalci so po prevratu iz nekdanjih strahopetnih petoliznikov tuje gospoda, postali junaki branitelji Slovenstva. Pozabili so na to, da je Rim s mečem zarobil Slovence in jih iz svobodnih mož pretvoril v nemške sužnje, pozabili so, kako je katoliško škofstvo gonilo sv. Cirila in Metoda, ne spominjajo se več, da so v protireformacijski dobi zatrli prvo slovensko kulturo in da so od Prešerna preko Stritarja, Aškerc, Gregorčiča in Cankarja vse zlahtnejše pojave slovenske kulture preganjali z ognjem in mečem. In ti rimski hlapi so danes — «branitelji» naše kulture, našega ponaosa, se čutijo užalovane dediči onih slovenskih poganov, ki so jih predniki današnjih klerikalnih voditeljev vpregli v tuji jarem.

In klerikalni junaki so naenkrat spoznali, da je hotel profesor Hauptman očrtniti poganstvo Slovence pred Beogradom, dokazati, da smo Slovenci suženjski narod! Poslali so nad njega najprvo svojega «znanstvenika» (dr. Mala). Gosp. Mal je imel «mlo». Njegovi argumenti so silno šibki. Povrh pa je pozabil, da je o isti stvari že leta 1916. pisal kritiko. Tedaj je bil ta katoliški učenjak drugega mnenja. Hvalil je Hauptmanovo misli v ditrambiji, češ, da je «na podlagi kritične in vsestranske izrabe najrazličnejših virov» in «z mnogim bistroumjem» dokazal svoje trditve. Gosp. Hauptman na to ni pozabil in je svojega kritika skromno opozoril na nekdanjo njegovo sodbo. Dobil je silno interesanten in značilen odgovor. Zastopnik katoliške znanosti odgovarja v «Času» s novo teorijo. Pravi, da mu je Hauptmanovo stališče leta 1916. «hodišlo jako prav», ker je «za pripravo majske deklaracije bilo to potrebno»... Učeni gospod Mal je že leta 1916., ko je slavil Hauptmanovo razpravo, vedel, da se s tem pripravlja majniška deklaracija iz leta 1917. Tedaj mu je Hauptmanovo stališče «hodišlo prav», danes klerikalni politiki «hodi prav» ravno obratno in gospod Mal je svojo učenost iz leta 1916. rovdiral ter skušal tudi prof. Hauptmana uveriti, da ni dobro, ako ostane znanstvenik pri svojem prepričanju. Toda trdoglavni profesor se ni vdal «teorijam» klerikalnega zgodovinarja in ni hotel priznati, da smo Slovenci bili, smo in ostanemo narod junakov.

In tako je postal izdajalec, ter je bil izročen «Slovencu», da ga postavi na sramotni oder. Klerikalno glasilo divja in besni, kliče gnila jajca iz Zagreba in pozivljajo na bojkot odličnega znanstvenika, ki očividno meni, da je znanost nekaj drugega nego klerikalna politika. «Ni častno za nas, da smo (Hauptmanova) razmotrivanja mirno pozrli. Treba je, da se dvigne odločen moralni protest proti takemu mrcvarjenju zgodovine pod imenom znanstvenosti. Pričakovati je, da se to zgoditi in da se ogradijo proti takemu postopanju s znanostjo res objektivni naši znanstveniki...» Vsek trenutek pričakujemo, da bo SLS pozvala dobro, verno katoliško ljudstvo, naj pride z gorjčami braniti slovensko kulturo krivih naukov ljudi, ki menijo, da smejo kot vseučiliški profesorji svobodno izpovedovati in braniti svoje nazore, svoja prepričanja, rezultate svojih vestnih znanstvenih raziskavanj.

Bolgarska debata v skupščini

OSTRA KRITIKA DEMOKRATOV. — IZJAVA ZUNANJ. MINISTRA.

Beograd, 18. junija. r. Na današnji seji narodne skupščine se je nadaljevala razprava o izrednih in naknadnih kreditih zunanjega ministrstva. Prvi je govoril poslanec Svetozar Prilčević, ki je v poldrugournem govoru ostro napadel vlado radi njene politike napram Bolgarski. Naglašal je, da je vlada zamudila važen trenutek napram Bolgarski, kar se bo še maščevalo. Dogodki na Bolgarskem so popolnoma iznenadili našo diplomacijo. Dobili smo nadaljevanje predvojnega Bolgarske, v trenutku, ko je naš zunanji minister v svojem ekspoziju naznanil novo Bolgarijo. Kaj pomeni novi režim v Sofiji je jasno razvidno iz govora Cankova, ki je izjavil, da je Stambolijski izdal ideal bolgarskega naroda. In vendar je bil Stambolijski prvi, ki je imel pogum, da je v Beogradu izjavil, da se Bolgarska odpoveduje macedonski. Prevrat na Bolgarskem pomeni pričetek bolgarske revalne politike. Vlada naj pojasni ali je Rumunija v resnici priznala novo bolgarsko vlado in ali je Poincaré res poslal depešo g. Cankovu. Pove naj dalje, kaj je izjavil Cankov o odnošaji Bolgarske napram naši državi, in kakšne izjave smo dobili od Male in Velike antante. Novi bolgarski režim povdarja svojo milorajbnost, izjavlja da bo spoštoval mednarodne pogodbe, neutilizsko mirovno pogodbo in niški sporazum. To nas ne more umiriti. Za nas je važno, da izvedemo, ali je naša vlada tudi kaj storila, da bodo naši interesi zavarovani in da bo nova bolgarska vlada v resnici izpolnila svoje obveznosti. Vsa znamenja kažejo, da je nova bolgarska vlada samo etapa za kabinet, ki bo še bolj izrazilo nadaljevali revanžno politiko.

Govornik razpravlja nato o nameravani demarši v Sofiji ter zahteva od ministra Ninčica pojasnila, zakaj demarša ni bila izvršena. Bolgarska je razvijala in izozemstvu živahno propagando za izpremenbo režima, kar bi moralo biti naša vladi znano. Izgovor, da niti Stambolijski sam ni pričakoval prevrata, naše vlade ne opravičuje. Mi ne vidimo nobene imperalistične politike, toda naša milorajbnost ne sme iti tako daleč, da bi se opustilo vse, kar je v interesu našega mira. Izogniti smo se sicer spopadu, grozi pa nam zato še veliko večja nevarnost. Novi bolgarski vladi toliko časa ne moremo zadržati, dokler ne pokaže dejanje teresi?

Poslanec Sušnik (kler.) opozarja, da Rumunija ni bila solidarna z nami, ampak je pozdravila prevrat na Bolgarskem. Vlada naj zato pojasni ali so igrali tu vlogo dinastični motivi, ali pa strah pred kmetskim gibanjem v Rumuniji.

Mednarodni odnošaji nove Bolgarije

STIKI MED BEOGRADOM IN SOFIJO. — ZAKAJ JE BILA RUMUNIJA PROTI INTERVENCIJI. — SUMLJIVO VESELJE NA MADŽARSKEM.

(Glej tudi poročila na 2. strani.)

Beograd, 18. junija. r. Naša vlada je preko svojega poslanika v Sofiji g. Rakica stopila v stik z novo vlado na Bolgarskem. G. Cankov a svoje strani obeta izvršitev vseh obvez, ki jih ima Bolgarska napram naši državi. Kakor izgleda, namerava vlada pustiti v slučaju izpolnitve obljub g. Cankova dogodkom v Bolgariji svobodno razvoj. G. Cankov poleg tega krepko poudarja, da značijo zadnji dogodki na Bolgarskem nprstitev monarhizma proti boljševizmu. Stambolijskega, ki da je vodil pseudonacionalno politiko. Obiljuje tudi, da one mogoči enkrat za vselej makedonskemu jušče, čim se zboljša in utrdi položaj nove vlade.

Beograd, 18. junija. r. Kakor poročajo listi iz Bukarešte je rumunska vlada priznala novo vlado g. Cankova. Rumunija smatra, da režim agrarne diktature Stambolijskega ni predstavljal le opasnost za monarhistični princip pri

To je tedaj klerikalni smisel za resnicoljubnost, za svobodo misli in besede v znanosti. To je svoboda vseučilišča po klerikalnih željah, tako izgleda klerikalna «kulturna avtonomija». Gospodi pri «Slovencu» smo hvaležni, da so se tako lepo demaskirali. Sedaj imajo vsi oni lepvo demaskirali. Sedaj imajo vsi oni lepvo demaskirali. Sedaj imajo vsi oni lepvo demaskirali. Sedaj imajo vsi oni lepvo demaskirali.

Izjava ministra Ninčica.

Zunanji minister dr. Ninčič je naglašal, da mu ni jasno, kaj misli opozicija, da bi morala vlada izvršiti prve dni. (Klici: Sprejmite odbor za rumanje zadeve, pa boste svabili, kaj imate delati!) Za oboroženo intervencijo ni bilo razlogov. Demarša v Sofiji se je pripravljala samo za slučaj, ako se ugotovi kršitev neutilizske pogodbe. (Splošna veseloč.) Za to pa je treba časa. Mi moramo najprej ugotoviti ali je na Bolgarskem v resnici več kakor 80 tisoč vojakov. Vlada se je morala vrh tega sporazumeti v zavezniški, kar je trajalo nekaj dni. Zadržanje Rumunije je bilo korektno in zavezniško (čujta, čujta!), ravno tako stališče Češkoslovaške, čeprav se pogodba s Češko ne nanaša na razmerje do Bolgarije. Oborožena intervencija je bila nemogoča, ker nimamo na mejah koncentriranih čet. Z 20 tisoč ljudmi pa nismo mogli na Bolgarsko (Dokler je bil čas!) Prevrat je bil izvršen pred nekaj dnevi, a mobilizacija in gibanje naših čet bi se izvršilo šele sedaj in bi nas zato izozemstvo vprašalo: Kam pa greste? Ali je kršena neutilizska pogodba? Stambolijski, ki ga hočete čestiti, je že mrtev! (Ker smo mi oklevali!) Trditve, da pomeni novi režim na Bolgarskem nevarnost, predstavlja teorijo preventivnih vojn, ki nam je znana že iz avstro-ogrške zgodovine. Avstro-ogrski je namreč vedno trdila, da pomeni Srbija zanjo nevarnost. Toda mi smo v principu proti preventivnim vojniam. Močni smo dovolji, da se upremo vsaki sovražni akciji s strani Bolgarske. Opozicija pravi, da je nova vlada na Bolgarskem prišla na površje s pomočjo macedonskih organizacij. To je res. Toda to se je zgodilo tudi za časa Stambolijskega; ko pa so makedonske organizacije uvideli, da želi Stambolijski dobrih odnošajev z nami in da je sklenil s nami niški sporazum, so nastopile proti njemu. Vlada Cankova je izjavila, da bo spoštovala vse obveznosti neutilizskega sporazuma. (Klici: In niškega?). Mi lahko to verjamemo ali pa ne. Toda vzrok za intervencijo more nastopiti šele tedaj, ako bi se na bolgarski meji poskušal napad.

Minister končno naglašal, da nam Makedonije ni dal Stambolijski, ampak da nam je bila izvojevana s orožjem in priznana po mirovni pogodbi.

Ministvo izjave so bile od cele zbornice zelo hladko sprejete. Ministru so odgovarjali posl. Joca Jovanović (zemlj.) in dr. Šumenković (dem.), nakar je bila seja zaključena.

Prihodnja seja jutri dopoldne.

Razprava o uradniški pragmatiki

KRITIKA POSL. KUMANUDIJA IN POSL. REISNERJA

Beograd, 18. junija. r. Na današnji seji zakonodajnega odbora se je pričela razprava o uradniškem zakonu. Sekcija je predložila poročilo, ki ga pa niso vsi člani odobrili. Posl. Kumanudi, Reisner, Hadžikadić in Kremžar so si kot člani sekcije pridržali glede posameznih načelnih točk oddvojeno mišljenje. Pred pričetkom debate je posl. Jovanović (zemlj.) vprašal ministra za izenačenje zakonov, kaj je vlada ukrenila, da zakon tudi res stopi v veljavo, in pa ali je predvidena strogo objektivna revizija uradniškega kadra. Minister se je izgovarjal, da ni njegova krivda, ako uradniška pragmatika še ni zakonjena. Krivda je kriza v decembru. Vlada bo vse storila, da se zakon čim prej oživotvori.

Po uvodnem referatu poročevalca poslanca Kojića je govoril posl. Kumanudi (dem.) Zakon gotovo pomeni velik napredek zlasti napram reakcionarnim določbam srbskega zakona, ki ima sloglasnost § 70. in 76. ter je velike važnosti s stališča izenačenja uradništva in regulacije njegovega materialnega stanja. V tem zakonskem predlogu je dovolj odredb, ki dajejo državi možnost, da pride do dobrih uradnikov. So pa tudi take, ki omogočajo največje zlorabe. Sem spada točka 7. člena 4. da državni namestence ne sme biti oni, ki izpoveduje načela, ki so protivna obstoječi državni obliki, ali načela protipravne izpremembe državnega reda. Torej še samo «izpovedanje» zadostuje, da tak uradnik ne more biti v državni službi. Vsak človek ima pravico, da izpoveduje svoja načela, to je, da ima v sebi neko prepričanje ne samo v političnem, temveč tudi v socialnem oziru. Ako se mu prepove izpovedanje, se mu jemlje pravico, da bi smel imeti gospodarsko, socialno in politično prepričanje. Načelo in prepričanje se mora razlikovati od borbe za načelo in prepričanje. Govornik smatra, da se je s to redakcijo uničil princip stalnosti. Dalje je dr. Kumanudi govoril o členu 95., ki prepoveduje zlorabo

uradniškega položaja v strankarske svrhe. Pri zadnjih volitvah smo doživeli grenko izkušnjo, da je vlada zlorabljala uradnike za partizansko agitacijo.

Govornik je prešel nato na vprašanje redukcije in izjavil: Sestavitev komisije ki naj izvrši redukcijo uradništva (člen 226) je povsem strankarska. Najmanj, kar se mora zahtevati, je ustanovitev nekega apelacijskega odbora, v katerem naj bi bili po en kazacijski sodnik, en državni svetnik in po en zastopnik vsake politične skupine. Na ta odbor naj bi mogli apelirati oni uradniki, pri katerih bi se uporabljal člen 226.

Za njim so govorili klerikalci dr. Kulovec, potem muslimani dr. Mehmed, in zemljoradnik Moekovljevič. Radikal Joca Jovanović je branil čl. 4 točko 7. češ da je bojazen neopravičena, ker je ta določba naperjena samo proti republikancem.

Posl. Reisner o projektu.

Končno je dobil besedo posl. Reisner. Dokler ne bo izdelana uredba po čl. 11 niške ne ve, kako namerava vlada pragmatiko porabljal. Dokler ta uredba ni izdelana, zakon sploh ne more stopiti v veljavo. Že iz tega se vidi, da vlada celo stvar zavlačuje. Mesto da bi zakon stopil v veljavo s 1. julijem, se bo zavlekel še za 6 mesecev. Državni namestenci ne morejo čakati. Zato je treba, da vlada takoj predloži revizijo dosedanjih draginskih določb. Ne igrajte se z bedo uradništva.

Prehajajo na kritiko projekta se poslanec Reisner pridružuje izjavljanjem posl. Kumanudija. Kar se tiče osnovnih plač, zahteva, da se za civilne uradnike uveljavlji isti sistem kakor za oficirje. Ako se usvoji določba vojaškega zakona, da pridejo častniki vsi v I. kategorijo, je ves sistem na glavo postavljen. Vojska naj bo dobro plačana, toda isto zahtevajo civilni namestenci s polno pravico tudi za sebe.

Prihodnja seja jutri popoldne

Strašno bruhanje Etna

LAVA UNIČUJE CELE POKRAJINE. — MESTO LINGUA GLOSSA PRED POGINOM.

Rim, 18. junija. r. V nedeljo zjutraj je ognjenik Etna na Siciliji pričel vnovič silno bruhati. Še zjutraj so se čutili štirje močni potresni sunki, katerim je sledil nato silen dež pepela in kamenja. Prebivalstvo krajev okoli vulkana je v divji paniki pričelo zapuščati svoje domove. Na severovzhodni strani Etna se je pokazalo pet novih štel, iz katerih se neprenehoma vali lava. Pri kraju Lingua Glossa se premika lava s hitrostjo 250 m na uro. Na nekaterih drugih krajih je lava napravila v 12 urah celih 8 km. Prebivalstvo v ogroženih krajih se je moralo v naglici umakniti. Iz Katanije je odšla vojaška pomoč. Po potresu je ogrožen tudi Monte Nero.

Messina, 18. junija. r. V nedeljo je Etna po hudih potresnih sunkih zopet pričela bruhati ognjene mase. Lava je že uničila ogromne gozdove pri Lingui Glossi. Prebivalstvo je preplašeno pobegnulo. Lava se pomika dalje in ima širino 300 m. Vojaki, milica, fašisti in požarne brambe so odhiteli na mesto nesreče, da pomagajo prebivalstvu. Me-

sto Catania je bilo ponoči alarmirano. Pogled na Etno je grozen. Izbljuvana lava je mnogo večja kot leta 1919. Škoda je že sedaj ogromna. V vseh ogroženih krajih je nastala nepopisna panika. Zadnje vesti iz Catanije javljajo, da je lava od Lingue Glossa le še 1 km. Prebivalstvo tega mesta, ki šteje 22 tisoč duš, se umika v divjem begu.

Rim, 18. junija. 1. Po zadnjih vesteh, ki jih je dobilo ministrstvo za javna dela, je kraj Lingua Glossa vedno bolj ogrožen valed bližajoče se lave. Lava je že uničila velik gozd pini, ki leži v bližini mesta. To je drugi največji gozd pini v celi Italiji. Oblasti so odredile vse potrebno, d aolajšajo prebivalstvu beg v varne kraje. Lava je uničila že ogromne površine rodovitnega ozemlja ter podsula kolodvor v Castiglione. Ponoči je bila lava oddaljena od Lingua Glossa le še dober kilometer. Prebivalstvo je mesto že izpraznilo. Škoda je že sedaj veličanska, a narašča še od ure do ure.

Grčija in Mala antanta

Atene, 18. junija. r. Zunanji minister Alexandrie je izjavil grškim novinarjem, da je njegovo potovanje v Bukarešto imelo namen pripraviti vse potrebno za zvezo med Grčijo in Rumunijo in za vstop Grčije v Mala antanto. Minister je zatrdil, da je dobil tozadevno tako v Bukarešti kakor v Beogradu najboljšo vtise.

Panika v Berlinu

Nevarnost splošne stavke. Berlin, 18. junija. r. Berlin stoji pod vtisom neprestanega padca marke. Danes ob 11. uri dopoldne je veljal dolar 150 tisoč, angleški funt se je dvignil na 660 tisoč, avstrijska krona na dve marki. Strokovne organizacije rotijo delavstvo, naj ne proglašajo napovedane generalne stavke. Danes se vrše tozadevna odločilna posvetovanja. Razpoloženje med delavstvom je zelo kritično, ako se njegovim zahtevam ne ugodl. Vseled padca marke se draginja divje dviga. Vlada bo morala vnovič povišati tarifov železniške in poštne tarife se povišajo s 1. julijem za 50 do 100 odstotkov

Inozemske borze

18. junija.
CURIH. Berlin 0.0040, Newyork 556.75, London 25.68, Pariz 34.70, Milan 25.40, Praga 16.69, Budimpešta 0.07, Bukarešta 2.75, Beograd 6.10, Sofija 7.10, Varšava 0.0050, Dunaj 0.00785.
TRST. Beograd 24.80—25.10, Pariz 136.50—137, London 101.30—101.60, Newyork 21.85—21.95, Curih 391—394, Berlin 0.014—0.017, Praga 65.25—65.75, Dunaj 0.03—0.031, dinarji 24.80—25.10, dolarji 21.80—21.90, carinski franki (20) 82.25—83.
DUNAJ. Beograd 777—779, Berlin 0.445—0.485, Budimpešta 8.52—8.42, Bukarešta 349—351, London 326.900 do 327.500, Milan 3211—3219, Newyork 70.985—71.135, Pariz 4394—4406, Praga 2125—2131, Sofija 924—926, Varšava 0.52—0.56, Curih 12.740—12.770, dinarji 767—771, dolarji 70.650—70.950, Hre 3177.50—3192.50.
PRAGA. Beograd 36.75, Dunaj 4.55, Berlin 2.11, Rim 151.75, Newyork 33.70, Curih 603.50.
BERLIN. Beograd 1620.50, Dunaj 207.97, Milan 6783, Praga 4438.50, Newyork 147.630, Curih 26.533

Situacija na Bolgarskem

Beograd, 17. junija. z. «Politika» poroča iz Caribroda:

Medtem ko se pristaši nove vlade in makedonski komitaši še bjelejo z zadnjimi pristaši stambolijskega režima, se je vlada g. Cankova podala na delo na ureditvi upravnih oblasti. Prva dolžnost ji je, misli ona, da uniči vse, kar je ustvaril Stambolijski in da restavira stanje, ki je obstajalo pred nastopom zemljedelske vlade, t. j. stanje iz časov Radoslavova, Gešova in Daneva.

Razun razveljavljanja najelementarnejših zakonov Stambolijskije vlade, uničuje g. Cankov tudi ureditev občin. Ministrski svet je tako sklenil, da se razpusti sofijska zemljedelska občina, potem pa vse občine v državi. Niti pravopisna reforma ni ostala namiru, seveda samo zato, ker jo je izvršil Stambolijski. Na Bolgarsko se vrača stari pravopis z vsemi nahronizmi staroslovanske abecede.

Vse kar spominja na bivši režim, hoče vlada odpraviti čez noč. Pri tem ona pretirava tako, da postaja že smešna. Samo eno je, kar hoče obdržati od starega režima: teror. Brez njega je tudi današnja vlada brez moči. Uvedena je ostra cenzura vseh listov in prebivalstvo po osmi uri zvečer ne sme na ulice. Nočne straže so pomnožene z rezervnimi oficirji in komitaši. Zdi se, da vlada nima mirne vesti. Vlada dalje nastavlja v državne službe ljudi, ki jih je Stambolijski moral odpustiti radi mirovne pogodbe.

Tudi želja po maščevanju nad nasprotniki se že javlja. Vlada se ne misli zadovoljiti s tem, da jih uniči fizično, temveč tudi materialno. Objavljena je kraljev ukaz, s katerim se stavlja pod sekvester vsa imetja bivših ministrov iz Stambolijskije vlade. V tem smislu dela nova bolgarska vlada na ugotovitvi svojega režima.

Beograd, 17. junija. z. Oficijelne sofijske vesti trde, da pojava odpor pristašev Stambolijskega vedno bolj, vendar se pravo stanje še ne more dognati. Gotovo pa je, da se je revolucionarna vlada uvrstila ter da bo ostal novi režim gospodar položaja. Na drugi strani razglajajo pristaši Stambolijskega, da kmetske vrste še niso strle in da bodo vodile boj do zadnjega.

Prve dni je vladala v Sofiji velika bojazen pred jugoslovansko intervencijo. Vsak hip so pričakovali jugoslovanske čete pred Sofijo, ki bi bile napravile konec revoluciji. Sedaj je bojazen izginila in g. Cankov je uverjen, da jugoslovanska vlada ni mogla storiti nič. Ne samo radi odpora velešil, temveč tudi radi notranjepolitične situacije, ki bi ji onemogočila vsako oboroženo akcijo! V Sofiji se govori, da bi bili Radić in njegovi zavezniki prepredili vsak energičen nastop proti novemu bolgarskemu režimu.

Bolgarska vlada bo respektirala niški sporazum?

«Politika» javlja iz Sofije, da je nova bolgarska vlada izjavila, da bo spoštovala ne samo mirovne pogodbe, temveč tudi vse aranžmane, ki jih je

zaključila vlada Stambolijskega s sosednjimi državami, kakor n. pr. niški sporazum.

Novi bolgarski predstavniki v Beogradu in Sofiji.

Bolgarska vlada je odpoklicala dosedanjega bolgarskega poslanika v Beogradu Todorova ter odpustila iz službe odpravnika poslov Ljudskanova. Za odpravnika poslov v Beogradu je imenovan prof. Mišajkov, za odpravnika poslov v Pragi je mesto odpuščenega poslanika Jaskalova postavljen vseučil. profesor Mihajčev. Mesto poslanika Todorova, ki je vršil dolžnost prvega bolgarskega delegata na konferenci v Lozani, je imenovan inž. Morfov.

Madžari, Bolgari in Italijani.

«Politika» poroča iz Budimpešte: Na tujakšjem bolgarskem poslanstvu se v poslednjih dneh sestajajo vplivnejši madžarski politiki in predstavniki starega bolgarskega režima, največ bolgarski oficirji, ki so se po vojni stalno naselili v Budimpešti. V poslanstvu se vršijo konference cele noči, posebni kurirji potujejo stalno med Dunajem in Budimpešto. Doznava se, da misli več bolgarskih oficirjev odpotovati preko Rumunije na Bolgarsko. Vodi telj probujeni Madžarov Gombos se je v petek celo noč mudil v poslanstvu. Razun velikega števila madžarskih poslancev je prisostvoval temu sestanku tudi tajnik italijanskega poslanstva v Pešti.

Stambolijski je bil umorjen.

Dunaj, 17. junija. r. Tujakšji Makedonci so že pred tremi dnevi vedeli za smrt Stambolijskega. Tudi je doganilo, da je bil Stambolijski takoj po aretaciji ustreljen in da torej poročila sofijske vlade o okolnostih Stambolijskije smrti ne odgovarjajo istini. Protogorov, eden glavnih voditeljev revolucije je odpotoval v Berlin na pogajanja z Radoslavovom. Sploh je bilo zadnje dni opažati živahen promet med Bolgari, živčimi v Berlinu in na Dunaju. Po drugih vesteh se Protogorov nahaja sedaj v Rimu.

Režim brez parlamenta.

Sofija, 17. junija. r. Koncem junija bo objavljen od kralja Borisa podpisan ukaz o razpustitvi sobranja. Nove volitve bodo najbrže septembra. Ne v šlo, po katerem volilnem zakonu se bodo vršile, ni pa izključeno, da bo obveljal volilni zakon, po katerem so se vršile zadnje volitve in ki je prinesel stranki Stambolijskega tako veliko zmago. Bivša opozicija je baš ta zakon proglasila za krono Stambolijskijevega nasilja.

Politični begunci iz Bolgarije.

Beograd, 18. junija. d. Zadnje dni je prišlo preko naše granice pri Caribrodu in drugod mnogo bolgarskih političnih beguncer, med njimi več odličnih prvakov zemljedelske stranke, ki so vodili posamezne oddelke zelenih gard v borbi proti novemu režimu. Begunci potrjujejo, da imajo makedonski komitaši svoje glavno taborišče na obronkih Vito-planine.

mu neprestano ugovarjali. O. Koleča se je obregnil tudi ob naš list in pokazal, da so ga naše razprave o dragocenih eksperimentih s poklicnim gasilstvom zalede v živo in da ne prenese nobene kritike. Zakaj to ve že sam.

Politične beležke

+ Govnači na poslu. Nemško časopisje ne skriva veselja nad umorom Stambolijskega in spremembo režima v Bolgariji. Temu se nič ne čudi. Kar pa mora obsojati vsak pošten človek je brezobzirnost, s katero razni nemški listi obmetavajo pokojnega min. predsednika Bolgarske z najinfamnejšimi očitki o njegovem privatnem življenju. Novi bolgarski prosvetitelj so izkopali iz mizic ubitega Stambolijskega razne «dokumente» človeške slabosti. Izbrali so si dunajske (katere pa?) liste, da jih predložijo javnosti. In tako priobčujejo N. Pr. Pr., Neues Wr. Tagblatt in silni senzacionalne podrobnosti o nemoralnih fotografijah in slikah itd., ki naj med drugimi prikazujejo tudi Stambolijskega samega v Adamovem kostumu, citirajo tudi neka pikantna pisma, ki so jih baše pisale Stambolijskemu razne dame, med njimi celo nekatere žene pokojnikov kolegov in kar je še takih intimnosti iz spalne sobe. Stavimo, da je večina tega izmišljena. Ta «razkritja» so seveda sramotna in značilna le za «kulturosonce», ki objavo naročajo in jih objavljajo.

+ V imenu slovenske kulture! «Orjuna» je hudo prišla velikega župana dr. Lukana. Dolži ga takih pregreškov, da strmi vsa javnost in pričakuje takojšnjega javnega pojasnila. Mi bi bili to stvar pustili do nadaljnjega, da se iznese med «Orjuna» in neposredno prizadetimi. A naša tetka v Knafjevi ulici je ogorčena. Ni ogorčena nad velikim županom, bogvarju, ogorčena je nad «revolveržurnalom in zakonitim lističem», ki kaj takega piše in povrh še nad — nami, in to v imenu slovenske kulture. Že zadnjič, ko je Orjuna dala sliko dr. Ravniharja, je «Slov. Narod» dejal, da bi s prstom lahko pokazal na demokratskega vodjo, ki je to kukavičje jajce zlezel v «Orjuna». Pozvali smo ga, da naj kar pokaže, pa je umolknil, danes zopet obrekuje liste «voditelje», da na ta način približujejo

«osebne napade, katere si sramujejo objaviti v svojem glavnem glasilu». Glasilo NNS torej spet strelja iz za plot. Pozivljamo g. okrog «Slov. Naroda», naj gre do imeni na dan, da moremo obračunati. Sicer moramo ponoviti, kar smo jim že zadnjič rekli, da so v svojem listu anonimno obrekovali. Uvodni članek, ki v istem listu včeraj uči žurnaliste morale, bi morda povzeli uredniki «Slov. Naroda», da je nepošteno napadati pod krinkami in splošnimi oznakami z namigavanji tam, kjer je na mestu jasna dolžitev, katere nasprotniku šele omogoči da liče satisfakcijo. Odgovorni urednik, ki je ponudil častno izjavo za članek, dasi ga ni čital, in je 90 odst. svoje trditve dokazal, je kavaleri proti žurnalistu, ki napada z namigavanji pa se umika za plot anonimnosti, ko ga hoče sgrabit za vrat.

+ Politično drobtine iz organa SLS. Monopolska uprava v Sarajevu in v Ljubljani se likvidira. Eden izmed uspehov 18. marca! Pod predsedstvom dekana dr. Šerka so v Zagrebu jugoslovanski medicinci sklenili, da se morajo predstaviti posameznih strok zaradi enotne nomenklature in terminologije ter za dajanje učbenikov od slučaja do slučaja sporazumevati med seboj in delati sklopno. Prav pametno, a če bi to predlagal n. pr. dr. Vošnjak, zažal bi ga živega pred Katoliško tiskarno. — Strokovno zvezo javnih nameščencev snujejo klerikanci, da razbijejo dosedanje enotno strokovno organizacijo državnih uslužbencev.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Torek, 19.: 2 X 2 = 5. E.

Ljubljanska opera.

Torek, 19. ob 16.: «Janko in Metka». Izv. Sreda, 20. ob 19.30.: «Nikola Subic Zrinjski». Izv.

Mariborsko gledališče.

Torek, 19.: «George Dandin». C. Kuponi. Zaključna predstava.

Iz Ljubljanskega gledališča. Narodna opera «Nikola Subic Zrinjski» se uprizar v sredo dne 20. junija zadnjičkrat pred počitnicami. — Zadnja dijaška in mladinska gledališka predstava pred počitnicami danes dne 19. junija ob štiri popoldne v opernem gledališču. Uprizori se Humperdinckova opera «Janko in Metka». Znižane cene.

Operni libretl. «Aida». Pravkar je izšel 13. zvezek Zbirke opernih in operetnih tekstov in sicer: «Aida», opera v štirih dejanjih, spisal Antonio Ghislanzoni, godbo zložil Giuseppe Verdi, poslovenil Anton Funke, 40 strani. — Cena 8 Din. — Libreti se dobivajo pri založnici v Zvezni tiskarni v Ljubljani (Wolfova ulica 1). Razprodajalcem običajen popust. V razprodaji so tudi v knjigarnah kakor tudi pri blagajni v Ljubljanski operi in pri biljeterijih.

Javna produkcija gojencev «Dramatične šole» Udruženja gled. igralcev v Ljubljani. V sredo dne 20. junija se vrši na splošno željo javna produkcija gojencev «Dramatične šole» v dramskem gledališču. So to akromni začetki, vendar pa bo produkcija zelo zanimiva in zato vabimo vse ljubitelje našega gledališča, da posetijo prvi nastop naših najmlajših, ki se hočejo posvetiti odru.

Razstava šolskih risb na tehnični srednji šoli v Ljubljani bo vsled splošnega zanimanja, ki ga je vzbudila, odprta še dva dni, danes in jutri. Razstavljene risbe so bile izdelane na ženski obrtni šoli, na kiparskem oddelku in v tečaju «Probuje» za dekorativno pisavo. Izven tega so izstavljena kiparska dela kiparskega oddelka in vezene, izdelane po lastnih načrtih učenek oddelka za vezenje. Skupno je izstavljeno okoli 700 risb in kipov.

Sokolstvo

SOKOLIČ.

Izšla je dvojna številka sokolskega lista za naraščaj za mesec maj in junij. Tudi ta številka ima zanimivo in raznovrstno vsebino, ki je deloma pisana v slovenščini, deloma v srbohrvaščini, en članek tudi v cirilici. «Sokolčič» je namenjen vsemu jugoslovanskemu sokolskemu naraščaju, zato prinaša razprave in članke v obeh jezikih, kar je edino prav, da spozna srbohrvaška mladina slovenščino in obratno. Kakor kaže število naročnikov iz raznih delov naše države, si je «Sokolčič» pridobil lepo število naročnikov med srbohrvaškim delom sokolskega naraščaja, znamenje, da tudi ta mladina polagoma pridobiva smisel za razumevanje slovenščine. Stremljenje sokolske organizacije v tem pogledu je hvalevredno, zakaj le medsebojno spoznavanje bo ublažilo umetna nasprotstva, ki jih prenapeti politiki ne tijo in v vsem prizadevanjem vzdržujejo v našem narodu.

«Sokolčičeva» 5. in 6. številka ima tri članke idejne vsebine primerne za sokolski naraščaj, in sicer: Proslava majnika, Naša skupna vez — sokolska ideja in Sokolsko bratstvo. V teh treh člankih razlagajo pisatelji bistva sokolske misli: bratstvo, ljubezen, enakost in narodnost. Razpravice so pisane preprosto in v navdušenju. Za 30-letnico sokolovanja br. Dragotina Sulceja iz Zagreba je namenjen kratek njegov životopis in opis njegovega sokolskega dela. V vezani besedi sledi dogovor dečka in vile o domovini. primerno za sokolske akademike. Jako zanimiv je spis J.

Jarbeca: Kako je bilo našaj, ki opisuje postopek in razvoj sokolskega naraščaja v Kranju pred 20 leti. Poučni so članki: O pristojnem ponašanju. Kaj hočemo od naraščaja? In Zgodovina telovadbe. Nato sledi nadaljevanje deškega prevoza: Dnevnik mladega šolca v srbohrvaščini in dve prosti vaji za moški naraščaj. V Glasniku je opisan dr. Murnikov večer ob 30-letnici sokolskega delovanja, dalje kritika o mladinski akademiji Sokolskega društva I v Ljubljani iz peresa nekega naraščajnika in nastop naraščaja v Celju.

Iz vsebine je razvidno, da je «Sokolčič» jako dober list za sokolski naraščaj, zato naj ga naša sokolska društva pridolno razširjajo med sokolsko mladino, zakaj potom primernega štiva bodo dosegla društva najlepše uspehe in porast organizacije.

Javna telovadba Sokola I v Ljubljani, ki bi se imela vršiti v nedeljo, je bila vsled slabega vremena preložena na soboto, 23. t. m. z začetkom ob 6. popoldne.

Sokol štepanja vas. Izredni občni zbor Sokolskega društva štepanja vas se vrši v četrtek 21. t. m. ob 19. pri br. starosti Bricelj v štepanji vasi. Dnevni red: Dogovor radi nakupa stavbišča za zgradbo sokolskega doma in ogled stavbišča na Planirju. Odbor. Zdravol!

Sokolski zlet v Konjice. Dne 8. julija t. l. se vrši prvič po preobratu v narodno ogroženih Konjicah zlet celjskega sokolskega okrožja. Vsa narodna društva opozarjamo na ta dan in jih vabimo, da nas mnogostevilno posetijo.

Sokolsko društvo v Novski. V Novski je bilo te dni ustanovljeno novo sokolsko društvo, ki je pristopilo v Jugoslovanski sokolski savez in zagreboško sokolsko župo. Vest separatističnih listov o ustanovitvi hrvaškega separatističnega Sokola v Novski je popolnoma netočna.

Nova sokolska knjiga. Banatska sokolska župa je izdala novo knjigo z naslovom: «Spomenica II. zleta banatske sokolske župe». Knjiga, ki jo je napisal br. Ante Tadić, opisuje historijat Sokolstva v Banatu in lanski, krasno uspešni župni zlet s 30 ilustracijami.

Rektor tehniške v Pragi — Sokol. Za rektorja tehnične visoke šole v Pragi je bil za študijsko leto 1923.—24. izvoljen eden najuglednejših praških Sokolov br. inž. Zdenek Bažant.

Telesna vzgoja in politične stranke. Znani sokolski delavec in pedagog univerzitetni profesor v Pragi dr. Veigner je predaval na skupščini češkoslovaške narodno-demokratske stranke o telesni vzgoji v narodu in v šoli. Stranka je sprejela v svoj program tudi vprašanje telesne vzgoje v narodu, šoli in vojski.

Dopisi

TRBOVLJE. V nedeljo dne 10. junija nas je posetilo ljubljansko pevsko društvo «Zvon» pod vodstvom g. Prelova. Na kolodvoru je pozdravil pobratime naš stari pevec učitelj Kuhar. Ljubljanci so koncertirali v dvorani Delavskega doma. Višek narušenja je doseglo pevsko društvo s pesmice «Nocoj je pa lep večer». Dvorana je bila razprodana. Hvaležni smo g. Prelovcu za poset, ker stojimo na stališču, da naša narodna pesem še najbolj vžiga ljubezen do rodne grude.

TRBOVLJE. V nedeljski številki dne 10. junija se spominja neki dopisnik frankfurtske zastave pred 25. leti v Trbovljah na Telovo in pravi, da je bila to zadnja nemška zastava v našem kraju. Toda ta vest ni povsem točna. Leta 1906 so v proslavo 1. maja uslužbenci stare rudniške elektrarne po nalogu svojega šefa razobesili dve frankfurtski zastavi, ki sta bili odstranjeni šele na odločen protest pokojnega g. Antona Dolničarja s strani orožnikov. Toliko, da se tudi ta dogodek ne pozabi.

KOČEVJE. Na nekdanjem Studentenheimu, sedaj Dijaškem domu, se ravno kar dovršujejo zadnje dozidave in poprave. Tudi notranja oprema bo kmalu gotova in bo poslopje s prihodnjim šolskim letom že izročeno svojemu namenu. Poslopje ima prostora za 50 do 60 gojencev. Društveni odbor in vodstvo bosta skrbela, da bodo imeli gojenci dovolj tečne hrane in primerne razvedrila. Ker se bo letos na kočevski gimnaziji otvoril peti in potem vsako leto novi razred do osmega, se priporoča staršem, naj pošiljajo svoje otroke študirat na to gimnazijo, ki ni prenapolnjena in jim nudi pri sedanjem pomankanju primernih dijaških stanovanj za vest, da pridejo njih sinovi v dobro oskrbo. Društveni odbor je pooblaščen za telstvo kočevske realne gimnazije, da dalje natančnejša pojasnila glede sprejema v dijaški dom.

GORNJA LENDA. Veselih obrazov so prikoralali dne 9. junija meščanskošolski učenci iz Murske Sobote pod vodstvom svojega učitelja na naše divne bregove. Bili so sprejeti od starih in mladih z velikim navdušenjem. Po razgledovanju znamenitosti trga, so napravili izletniki na odru, ki so ga postavili tukajšnji Slovenci, jako lep nastop z deklamacijami, petjem in igro. Iznenadilo je čisto izgovarjanje in pogumne kretnje. Po igri so telovadili na prostem, česar mi tržani tudi še nismo videli. Globok vtis je napravilo na poslušalce krasno petje, s katerim je bila zaključena prireditel. Učitelstvo meščan-

ške šole sre lahko s pomočjo na svojih uspehe. Gospodu ravnatelju meščanske šole izrekamo vsi Zgornjelendčani zahvalo za izreden užitek, ki nam ga je nudil s lepo uspešnim izletom.

Objave

X Najraznovrstnejše knjige, slovenske, srbohrvaške, češke, ruske, nemške, italijanske, francoske in angleške izposoja vsakomur Šentjakobska knjižnica, Vožarski pot, začetkom Karlovske ceste elektrifirano postajališče, vsak delavnik od pol 6. do pol 8. ure zvečer. Na razpolago popolni imeniki knjig.

X Kresni večer v restavraciji in kavarni «Zvezda» v Ljubljani priredi telesno kulturno društvo «Atena» v soboto dne 23. junija z zabavnim sporedom. Obsežno zasnovani načrti društvenega dela zahtevajo neprestano novih sredstev in prepričani smo, da nam izkaže naše občinstvo tudi toplot svojih naklonjenost. Oglejte si enkrat društveno igrišče v Tivoliju, ki postaja s vsakim dnem priljubljenejši našim mladini. Od zgodnje jutranje do pozne večerne ure se menjavajo slike. Zdjaj izpolnijo prostor sportniki, potem učiteljske s svojimi razredi in zopet nedostali otroci v spremstvu staršev ali služkinj, v popoldanskem času prosta udeča mladina ali odseki ljubljanskih ženskih sportnih organizacij. Vzdrževanje vezbalnice, nabava orodja zahteva danes denarja. Prostor sam naj pa ostane dostopen mladini vseh slojev proti malenkostni odškodnini. Le tako bo prodira zdrava ideja, da odvrnemo mladino iz ulice in jo odvedimo pohajkovanja, če ji nudimo vse ugodnosti in v najboljši obliki. Dajmo ji odpočitek na zraku, v primernih družbi in zdravi igri, ki krepi telo in bistri duh. Društvo zbira nadalje sredstva za modern, higieničen ortopedični zavod, ki je nujno potreben našemu mestu. Pozdravite dobro misel in našo voljo za koristno delo s tem, da posetite prireditel dim najštevilnejše. Vestop prost.

X Sestanek znanstvenega oddelka Slovenskega zdravniškega društva se vrši v sredo dne 20. junija v predavalnici bolnice za ženske bolezni ob 17. uri. Predava g. podpolk. Rikard Jugl «Hypertrophie prostatae in njena terapija».

X Celjsko mestno gledališče išče gledališkega mojstra, ki je plačan po dogovoru od mestne občine ter ima prosto stanovanje in razsvetljavo. Prošnje na Dramatično društvo Celje.

X Podružnica Jugoslovanske Matice in CMD na Brdu priredita dne 24. junija 1923 popoldne na vrtu g. Jojipa Rusa v St. Vidu pri Lukovici vrtno veselico s lastni režiji. Poleg zabave je preskrbljena tudi prvovrstna pijača in izborna jedila. Plesišče na prostem. Sodeluje pevski zbor društva «Zarja». Prijatelje narodnoobrambnih družb vabimo na preprosto zabavo in izborno pijačo.

X Sestanek na Bledu (hotel Petran). Vabim vse absolvente Slov. trg. šole v Ljubljani leta 1913, da se udeležijo v svrhu praznovanja 10-letnice službovanja skupnega sestanka na Bledu dne 8. julija 1923. Prijazno je vabljen proforski zbor ter absolventje prejšnjih letnikov. Takojšnje prijave k udeležbi v svrhu ravnarja sprejema, France Resman-Radvoljica.

X Iguibla je neka dijakinja v Ljubljani v sredo dne 13. junija popoldne torbico z večjo vsoto denarja od liceja do Lepe potli. Oseba, ki jo je našla je bila opažena, torej je na videz znana, zato se prosi, da najdeno proti nagradi kmalu oida na naslov, ki se nahaja v torbici ali na upravo «Jutra».

X Opleševalno društvo v Rožni dolini priredi v spomin proslave 25-letnice obstoja naselbine izredne slavnosti dne 15. oziroma 22. julija z običajnim velikim sejmom s prvovrstnimi, izrednimi zabavnimi točkami, kakršne se še niso nikdar in nikjer proizvajale. Prosimo društva, da se ozirajo na ta dan pri doležanju lastnih prireditel.

X Drž. strok. šola za puškarstvo v Kranju priredi ob sklepu šolskega leta dne 28. junija razstavo pušcarskih kopitarskih in graverskih izdelkov ter risb in dela modeliranja v gimnaziji. II. nadstopne na levo. Razstava bo otvorena dne 28. junija, to je na Vidov dan ob 10. uri ter bo odprta: dne 28. od 10. do 12. in od 14. do 17. ure; dne 29. junija od 9. do 12. ure.

X Razpisane službe. Na državni dvo-razredni trgovski šoli v Mariboru se razpisuje mesto stalnega šolskega sluga z letno plačo 900 Din in pripadajočimi draginskimi dokladami. Prošnje — pravilno kolkovane — je oddati najkasneje do dne 28. junija 1923 ravnateljstvu držav. ne dvorazredne trgovske šole v Mariboru. — Na drž. strokovni šoli za puškarstvo v Kranju se razpisuje mesto strokovnega učitelja za baskuliranje (System macher) s takojšnjim nastopom. Prošilec naj pošlje svoje pravilno kolkovane prošnje ravnateljstvu drž. strokovne šole za puškarstvo v Kranju do dne 31. julija 1923. Poleg popolnega znanja v izdelavi vseh modernih sestavov pušek se zahteva tudi znanje v prirejevanju, risanju ter viziranju in zastreljevanju pušek za kroglo. Prošilec z daljšo prakso imajo prednost. — Pri upravnem sodišču v Celju so razpisane tri mesta pisarni-skih pomočnikov, oziroma pomočnic in dve mesti uradnih slug. Natančnejši pogoji za službe so razvidni iz razpisa v «Uradnem listu».

Domače vesti

O VREMENU IN BOLGARSKEM LEVU.

Pa spet dežuje. Nič posebnega za nas, saj v Ljubljani dežuje tudi takrat, ko niti ne vemo, ali niso za božjo močjo prikrajšani oni v mariborski oblasti. Vseeno. V nedeljo si dežja nismo želeli in smo ves dan obžalovali, da nam je pokvaril delopust. Pridržitve Sokola I. je obetala marsikaj lepega. Tako pa smo zabili popoldan in večer v zakajenih kavarnah ali kjerkoli pod streho, brskali, prisiljeni po časopisju in prebirali sobotna modrovanja o revoluciji, tatvinah, boksih, valutah, teatru, modah, prismoдах...

Cudna zver teh dni je ta bolgarski lev. Imajo ga neki v turistični borzi. Saj je bil nekaj časa pohleven, zdaj pa pravilo, da divja in skače. In to v zasneženih brkljeh nesreči in bratomornemu krvoprelitju v njegovih domačih krajih. Sicer se pa počasi izkazuje, da imajo pri njegovih dresuristi že spet nesrečni Italijani prste vmes. In pri njih nikoli ne veš, kako komedijo imajo na programu. Govorijo se, da bolgarskega leva pitajo s tujo valuto. Potem bi bilo že vse razumljivo, saj iz lastnih doživetij vemo, da vsi, ki imajo opravka s tujo valuto, ne plavajo baš na prežganiki in da tudi ne talijo alir bolgarskega leva...

Je res zanimiva zver. Posebno še za žurnalista. Napisal bi o njem članek in ga uvrstil med zanimivosti, ali gospodarstvo, ali vsaj kot uvodni članek na prvo ali drugo stran. Pa kaj bi človek v tem zakalenem dolgočasju... Poslušaj, pri sosedni mizi mori nedeljkari dvojce dam z vodenimi dovptli. Povč na primer, da imajo v Zagrebu — "Zagbiatbi", v Ljubljani pa — tak' blat'! In se vsi smejejo...

O nedelja, pusta in dremava! Škoda je že v juniju. Da je včeraj deževalo in danes in jutri je prav. Saj smo v uradu... Skep-Sa.

* Spremembe v vojnem ministristvu. Namesto dosedanjega načelnika generalštabnega oddelka v vojnem ministristvu polkovnika P. Markovića, je imenovana generalštabni polkovnik Milan Ječmenić, ki je bil dosedaj član naše razvejilne komisije z Italijo.

* Jugoslovanski konzulat v Celovcu. Avstrijski zvezni predsednik je novemu jugoslovanskemu konzulu v Celovcu, dr. Vasiliju Protiću podelil akreditacije.

* Novi zakon o invalidih. V sobotni ministrski seji je minister socialne politike Perić poročal o zakonskem načrtu o invalidih. Ministrski svet je izvolil ožji komite, ki obstoji iz ministrice socialne politike Perića, generala Pešića, finančnega ministra dr. Stojadinovića in ministra Uzunovića. Ta komite naj projekt predela in poda vladi svoje mnenje.

* Josip Perdan t. V sanatoriju Löw na Dunaju je umrl dne 15. t. m. v 46. letu starosti gosp. Josip Perdan, veletržec v Ljubljani in zborniški svetnik. Z njim je legel v prerazi groben eden najuglednejših slovenskih trgovcev, ki se ni zanimal samo za zadeve svojega velikega podjetja, ampak se je z veseljem in v nemno posvečal tudi javnemu delu. Ze v mladih letih se je živahno uveljavil v raznih trgovskih organizacijah, se zanimal zlasti za strokovno šolstvo in gremijajno šolo, v trgovsko - obrtni zbornici je bil dalj časa proračunski referent. Pokojnik je bil iz znane narodne rodbine Perdan - Lenčevce v Ljubljani. Poleg evetovne trgovine je vodil g. Perdan tudi zastopstvo Jadranske zavarovalne družbe in imel poslovne razmere s Ciril - Metodovo družbo kot založnik njenih vžigalic in zagotovil kot tak družbi lep, stalen vir dohodkov. Pokojnikovo truplo bo prepeljano v Ljubljano in se pogreb pravčasno naznanil. Prizadetim rodbinam ob težki izgubi naše iskreno sožalje.

* Grob Petra Hektorovića najden. Iz Starega grada v Dalmaciji poročajo, da je učitelj Kuničič pri prebiranju starih listin pri neki obitelji našel na oporoko zadnjega moškega potomca rodbine Hektorovića, duhovna Matije. Oporoka vsebuje opis groba slavnega pesnika Petra Hektorovića. Grob se nahaja v veliki kapeli dominikanske cerkve. In res se je našla tamkaj nadgrobná plošča z napisom, ki pa je zelo poškodovan.

* Rok za opcijske potekel. Prošnje za državljanstvo kraljevine SHS, ki so jih vlagali doslej temeljem opcijske uredbe Srbi, Hrvatje in Slovenci, se od 16. t. m. nadalje odklanjajo. Optirati ni torej mogoče več. Prosilci pa se opozarjajo, naj počakajo do izdaje splošnega zakona o državljanstvu, ki predvideva posebne olajšave za naše soplemenjake. Opcijske prošnje, ki so bile vložene do 16. t. m., se še predložijo notranjemu ministristvu v odločitev.

* Prvi esperantski kongres v naši državi. Od 29. do 31. julija se bo vršil v Zagrebu prvi esperantski kongres, ki se bo bavil z vprašanjem esperantskega gibanja v naši državi in bo pri tej priliki ustanovljena tudi zveza vseh esperantistov v naši državi. Esperantisti, ki žele prisostvovati kongresu, naj se takoj prijavijo: Društvo esperantistov (Kongresni odbor), Zagreb, ulica A 14.

* Zadnji eksperimentalni večer dr. Eugena de Gyna. Danes zvečer ob pol 9. uri bo imel v veliki dvorani «Union» dr. Eugen de Gyn svoj zadnji po-

stavljeni eksperimentalni večer, katerega čisti dobiček je namenjen pokojninskemu fondu «Jugoslovanskega novinarskega združenja». Pokazal bo nove poizkuse o memotekni (nauk o spominu), osebnem vplivanju, sugestiji, koncentraciji misli, avtosugestiji in hipnotiziranju živali. Na programu so še odkritja takozvanih telepatičnih in spiritalističnih eksperimentov. Obeta se zanimiv znanstveni eksperimentalni večer. Občinstvo se naproša, naj prinese s seboj kokoši, zajce, žabe, kače itd., s katerimi bo gosp. dr. Gyn eksperimentiral. Predprodaja vstopnic v trafikah v Prešernovi ulici.

* Vidovdanska ustava je izšla v novem natisu pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54. S poštnino vred velja 1250 Din.

* Komisija za preizkušanje avtomobilov. Gradbena direkcija v Ljubljani je imenovala za člana, odnosno vodjo komisije za preizkušanje avtomobilov in soferjev v Ljubljani inženjerja Friderika Hauffna. Za člana komisije pa je pokrajinska uprava imenovala policijskega koncipista Stanka Kosa.

* Ptujsko okrajno glavarstvo je zopet prevzel okrajni glavar dr. Pirkmajer, ki je bil dosedaj na študijskem dopustu.

* Himen. V Mariboru se je prošlo soboto poročil g. Dragotin Klobučar, ravnatelj podružnice Ljubljanske kreditne banke z gospodično Hano Kocijančičevico iz Maribora.

* Zrelotni izpiti na drž. moškem učiteljski v Mariboru so se vršili od 4. do 16. junija t. l. pod predsedstvom g. nadzornika dr. Leopolda Poljanca. Pripuščenih je bilo 68 kandidatov in kandidatinj, med temi 2 privatista in 1 privatistinja. Z odliko je prestalo izpit 15 kandidatov(inj) in sicer: gg. Dolar Zora, Dvoršek Lenka, Jazbec Angela, Laznik Celestina, Schwarz Angela, Sotler Marija, Tomažič Vlasta, Vodenik Nada, Farazin Lovro, Jancž Lucijan, Domnik Drago, Leban Franc, Košutnik Silvester, Gorup Ljubomir in Korošak Anton.

* Zrelot se je priznala 39 kandidatov (kandidatinj) in sicer: Burdian Karolina, Golež Albina, Kurbus Gabrijela, Lovrec Amalija, Matek Ana, Pertl Ana, Peunik Erna, Sijavec Olga, Požar Hilda, Strekelj Milena, Taufer Vida, Pertot Vera, Trobec Sabina, Primožič Terezija (privatistinja), Petrač Franc, Kocuvan Milan, Brelih Oton, Kotnik Franc, Kodrič Stanislav, Kotnik Zorko, Predan Drago, Cvetko Ivan, Zivko Alojzij, Polanc Adolf, Grafenauer Ludovik, Horvat Ivo, Straus Milan, Konečnik Zmago, Slav, Ferik Ivan, Leskovar Franjo, Hartman Janez, Ferencak Edo, Šeško Ivan, Majcen Andrej, Čermelj Henrik, Tomažič Matija, Grušovnik Josip, Tomažič Maks in Povh Vlasta.

* Zrelot se je priznala 39 kandidatov (kandidatinj) in sicer: Burdian Karolina, Golež Albina, Kurbus Gabrijela, Lovrec Amalija, Matek Ana, Pertl Ana, Peunik Erna, Sijavec Olga, Požar Hilda, Strekelj Milena, Taufer Vida, Pertot Vera, Trobec Sabina, Primožič Terezija (privatistinja), Petrač Franc, Kocuvan Milan, Brelih Oton, Kotnik Franc, Kodrič Stanislav, Kotnik Zorko, Predan Drago, Cvetko Ivan, Zivko Alojzij, Polanc Adolf, Grafenauer Ludovik, Horvat Ivo, Straus Milan, Konečnik Zmago, Slav, Ferik Ivan, Leskovar Franjo, Hartman Janez, Ferencak Edo, Šeško Ivan, Majcen Andrej, Čermelj Henrik, Tomažič Matija, Grušovnik Josip, Tomažič Maks in Povh Vlasta.

* Zrelot se je priznala 39 kandidatov (kandidatinj) in sicer: Burdian Karolina, Golež Albina, Kurbus Gabrijela, Lovrec Amalija, Matek Ana, Pertl Ana, Peunik Erna, Sijavec Olga, Požar Hilda, Strekelj Milena, Taufer Vida, Pertot Vera, Trobec Sabina, Primožič Terezija (privatistinja), Petrač Franc, Kocuvan Milan, Brelih Oton, Kotnik Franc, Kodrič Stanislav, Kotnik Zorko, Predan Drago, Cvetko Ivan, Zivko Alojzij, Polanc Adolf, Grafenauer Ludovik, Horvat Ivo, Straus Milan, Konečnik Zmago, Slav, Ferik Ivan, Leskovar Franjo, Hartman Janez, Ferencak Edo, Šeško Ivan, Majcen Andrej, Čermelj Henrik, Tomažič Matija, Grušovnik Josip, Tomažič Maks in Povh Vlasta.

* Zrelot se je priznala 39 kandidatov (kandidatinj) in sicer: Burdian Karolina, Golež Albina, Kurbus Gabrijela, Lovrec Amalija, Matek Ana, Pertl Ana, Peunik Erna, Sijavec Olga, Požar Hilda, Strekelj Milena, Taufer Vida, Pertot Vera, Trobec Sabina, Primožič Terezija (privatistinja), Petrač Franc, Kocuvan Milan, Brelih Oton, Kotnik Franc, Kodrič Stanislav, Kotnik Zorko, Predan Drago, Cvetko Ivan, Zivko Alojzij, Polanc Adolf, Grafenauer Ludovik, Horvat Ivo, Straus Milan, Konečnik Zmago, Slav, Ferik Ivan, Leskovar Franjo, Hartman Janez, Ferencak Edo, Šeško Ivan, Majcen Andrej, Čermelj Henrik, Tomažič Matija, Grušovnik Josip, Tomažič Maks in Povh Vlasta.

* Zrelot se je priznala 39 kandidatov (kandidatinj) in sicer: Burdian Karolina, Golež Albina, Kurbus Gabrijela, Lovrec Amalija, Matek Ana, Pertl Ana, Peunik Erna, Sijavec Olga, Požar Hilda, Strekelj Milena, Taufer Vida, Pertot Vera, Trobec Sabina, Primožič Terezija (privatistinja), Petrač Franc, Kocuvan Milan, Brelih Oton, Kotnik Franc, Kodrič Stanislav, Kotnik Zorko, Predan Drago, Cvetko Ivan, Zivko Alojzij, Polanc Adolf, Grafenauer Ludovik, Horvat Ivo, Straus Milan, Konečnik Zmago, Slav, Ferik Ivan, Leskovar Franjo, Hartman Janez, Ferencak Edo, Šeško Ivan, Majcen Andrej, Čermelj Henrik, Tomažič Matija, Grušovnik Josip, Tomažič Maks in Povh Vlasta.

* Zrelot se je priznala 39 kandidatov (kandidatinj) in sicer: Burdian Karolina, Golež Albina, Kurbus Gabrijela, Lovrec Amalija, Matek Ana, Pertl Ana, Peunik Erna, Sijavec Olga, Požar Hilda, Strekelj Milena, Taufer Vida, Pertot Vera, Trobec Sabina, Primožič Terezija (privatistinja), Petrač Franc, Kocuvan Milan, Brelih Oton, Kotnik Franc, Kodrič Stanislav, Kotnik Zorko, Predan Drago, Cvetko Ivan, Zivko Alojzij, Polanc Adolf, Grafenauer Ludovik, Horvat Ivo, Straus Milan, Konečnik Zmago, Slav, Ferik Ivan, Leskovar Franjo, Hartman Janez, Ferencak Edo, Šeško Ivan, Majcen Andrej, Čermelj Henrik, Tomažič Matija, Grušovnik Josip, Tomažič Maks in Povh Vlasta.

* Zrelot se je priznala 39 kandidatov (kandidatinj) in sicer: Burdian Karolina, Golež Albina, Kurbus Gabrijela, Lovrec Amalija, Matek Ana, Pertl Ana, Peunik Erna, Sijavec Olga, Požar Hilda, Strekelj Milena, Taufer Vida, Pertot Vera, Trobec Sabina, Primožič Terezija (privatistinja), Petrač Franc, Kocuvan Milan, Brelih Oton, Kotnik Franc, Kodrič Stanislav, Kotnik Zorko, Predan Drago, Cvetko Ivan, Zivko Alojzij, Polanc Adolf, Grafenauer Ludovik, Horvat Ivo, Straus Milan, Konečnik Zmago, Slav, Ferik Ivan, Leskovar Franjo, Hartman Janez, Ferencak Edo, Šeško Ivan, Majcen Andrej, Čermelj Henrik, Tomažič Matija, Grušovnik Josip, Tomažič Maks in Povh Vlasta.

* Zrelot se je priznala 39 kandidatov (kandidatinj) in sicer: Burdian Karolina, Golež Albina, Kurbus Gabrijela, Lovrec Amalija, Matek Ana, Pertl Ana, Peunik Erna, Sijavec Olga, Požar Hilda, Strekelj Milena, Taufer Vida, Pertot Vera, Trobec Sabina, Primožič Terezija (privatistinja), Petrač Franc, Kocuvan Milan, Brelih Oton, Kotnik Franc, Kodrič Stanislav, Kotnik Zorko, Predan Drago, Cvetko Ivan, Zivko Alojzij, Polanc Adolf, Grafenauer Ludovik, Horvat Ivo, Straus Milan, Konečnik Zmago, Slav, Ferik Ivan, Leskovar Franjo, Hartman Janez, Ferencak Edo, Šeško Ivan, Majcen Andrej, Čermelj Henrik, Tomažič Matija, Grušovnik Josip, Tomažič Maks in Povh Vlasta.

* Zrelot se je priznala 39 kandidatov (kandidatinj) in sicer: Burdian Karolina, Golež Albina, Kurbus Gabrijela, Lovrec Amalija, Matek Ana, Pertl Ana, Peunik Erna, Sijavec Olga, Požar Hilda, Strekelj Milena, Taufer Vida, Pertot Vera, Trobec Sabina, Primožič Terezija (privatistinja), Petrač Franc, Kocuvan Milan, Brelih Oton, Kotnik Franc, Kodrič Stanislav, Kotnik Zorko, Predan Drago, Cvetko Ivan, Zivko Alojzij, Polanc Adolf, Grafenauer Ludovik, Horvat Ivo, Straus Milan, Konečnik Zmago, Slav, Ferik Ivan, Leskovar Franjo, Hartman Janez, Ferencak Edo, Šeško Ivan, Majcen Andrej, Čermelj Henrik, Tomažič Matija, Grušovnik Josip, Tomažič Maks in Povh Vlasta.

* Zrelot se je priznala 39 kandidatov (kandidatinj) in sicer: Burdian Karolina, Golež Albina, Kurbus Gabrijela, Lovrec Amalija, Matek Ana, Pertl Ana, Peunik Erna, Sijavec Olga, Požar Hilda, Strekelj Milena, Taufer Vida, Pertot Vera, Trobec Sabina, Primožič Terezija (privatistinja), Petrač Franc, Kocuvan Milan, Brelih Oton, Kotnik Franc, Kodrič Stanislav, Kotnik Zorko, Predan Drago, Cvetko Ivan, Zivko Alojzij, Polanc Adolf, Grafenauer Ludovik, Horvat Ivo, Straus Milan, Konečnik Zmago, Slav, Ferik Ivan, Leskovar Franjo, Hartman Janez, Ferencak Edo, Šeško Ivan, Majcen Andrej, Čermelj Henrik, Tomažič Matija, Grušovnik Josip, Tomažič Maks in Povh Vlasta.

temu vsiliti našim podeželskim odrom. Napredni člani so iz Ljudskega odra vsi izstopili.

* Poškodba pri električni napeljavi. V Mariboru je popravljal 15letni učence Josip Čuš v Strossmajerjevi ulici streho. Pri tem pa mu je spodletelo in je zadel z roko ob električno napeljavo. Na pomoč prihiteli domači so ga rešili žice, dobil pa je že po rokah težke opekline.

* Pojasnilo. Prejeli smo: Alojz Meserko, trgovec, ni identičen in ne v sorodstvu z inkriminiranim bratom Alojzom in Joanom Meserko.

* Sneg v Bosni. Iz Sarajeva poročajo, da je tamkaj padel sneg po okoliških hribih, ponekod pa tudi v dolini.

* Zanimivi porotniki. Na nedeljsko notico o mariborskih porotnikih še izpopolnjujemo v toliko, da je omenjeni porotnik, ki je bil svojedčasno tudi od porote obsojen radi hudodelstva uboja, sedel že tri leta med zločinci v moški kaznilnici in vrši danes poleg častne porotniške službe tudi posle ugodnega klerikalnega županskega stolca. Okrajnemu glavarstvu bi priporočali, da usmeri svojo revizijo v interesu ugleda justice tudi v tej smeri. — Neki drug porotnik se je po končani razpravi na vprašanje nekega jurista, kako so pravkar sodili, odrezal: «Kaj pa nas briga, kaj imate vi (sodišče in državno pravdnštvo) med seboj!» — Zelo tipičen odgovor za mentaliteto ljudskega sodnika.

* Nerednosti v občinski upravi v Bihaču. V občinski upravi v bosanskem Bihaču so prišli na sled velikim defracijam, vsled česar je pokrajinska uprava razpustila občinski svet in občinsko upravo ter imenovala za komisarja Radivoja Kusanovića in mu podelila deset svetnikov.

* Ob policijski uri. Na Javorniku je neki gostilničar napovedal policijsko uro. Navzoče vinjene fante je to silno zaburilo in so se pričeli upirati. Gostilničar je radi tega naprosil delavca Petra Hafnerja, naj mu pomaga, da zmečeta nasilne fante iz gostilne. Hafner se je takoj lotil nevhvaležnega dela in dobil že pri prvem spopadu od nekega Pavliča nož v trebuh. Težko ranjenega so morali takoj odpeljati v Ljubljano v bolnico.

* V tovarni ponesrečil. V Črni pri Stranjah je v tovarni za kaolin smrtno ponesrečil 45 let stari delavec Anton Resnik. Za obleko ga je zagrabil gonilni jermen. Rešitev je bila nemogoča. V tovarni za kaolin je bil zaposlen šele teden dni. Pokojni Resnik zapušča vdovo in pet nepreskrbljenih otrok.

* Okraden poštni urad. V poštni urad pri Mariji Snežni na Stajerskem so vlomili neznani storilci ter odnesli 5515 K gotovine in znamk v vrednosti 2580 K. Zlikovci so odnesli tudi dve denarni pismi z vsebino 19.612 K.

* Vlak odrezal vojaku glavo. V Osjeku se je zgodila grozna nesreča. Vojak Jakob Gjurgjević je stal na straži pri železniškem prehodu v Futoški ulici. Stal je preblizu proge. Zagrabil ga je stroj ter mu dobesedno odrezal glavo.

* Nesreča na morju. Kakor poročajo splitski listi, se je v Kaštelanskem zalivu pripetila te dni težka nesreča. Jadrica «Vidovdan» je plovila iz Makarske proti Staremu Kaštelu. Ponoči je nastal močan vihar. Na krmlu je bil sam kapitan ladje in obenem njen lastnik Ante Franič. Silen vihar je prevrnil jadra, pri čemer je težko bruno ubilo kapitana Franiča.

* Razne nezgode. Ivanu Nagodetu, delavcu na žagi Ivana Furlana v Dol. Logatcu je cirkularna žaga odtrgala desno roko. — Franja Černić, posestnikova žena v Ljubljani je nesla v košu na podstrežje seno. Pri tem je padla z lestve in si zlomila desno nogo.

* Pretep. Večja družba pijanih ponočnjakov je v nedeljo ponoči razgrajala po Tržaški cesti v Ljubljani. Ponočnja, ki so se ustavili pred hišo št. 16 in pričeli lomiti ograjo. Ko je to opazil tamkaj stanujoči okrajni gozdar Franc Kalan, je hotel razgrajace preprečiti. Med tem pa ga je nekdo udaril tako močno s kolom po glavi, da mu je izbil oko. Kalan je bil še toliko pri moči, da je napadalca izročil stražniku, nakar je moral vsled težke poškodbe v bolnico.

* Vlom v Ljubljani. Po mestu in okoličju se vrše v zadnjem času vedno pogostejši vlom. Poročali smo že o vlomih v stanovanja Veličana Finka na Resljevi cesti, Josipa Cerarja na Cesti na Gorjensko železnico in dr. Wallentschagga v Šubičevi ulici, kjer so zlikovci pokradli mnogo oblek. V noči od sobote na nedeljo je bila tatinska sodrga zopet prav pridno na delu. Imeli so sicer smolo v Grobelnikovi garaži v Knafjevici ulici, zato pa tem večji uspeh v stanovanju univ. prof. dr. Prijatelja, kjer so odnesli za preko 40.000 kron obleke in drugega blaga. Isto noč je bil izvršen vlom v Koširjevo barako v Knezovi ulici, kjer so se postopali dobro pokrepani in pa v Kelečevu stanovanju na Krakovskem nasipu, kjer pa so bili predpomni. V Ljubljani obstoja sedaj nedvomno dobro organizirana vlomilska tolpa, vsled česar se opozarjajo stranke naj bodo previdne in pozorne na vse sumljive ljudi.

* Tatinska zalega v Naklem. Zadnje tedne se je pojavila v Naklem tatinska drhal, ki postaja že jako nadležna. Izvršila je že več vlomov in tatvin in postaja ljudstvo radi tega vedno bolj razburjeno. Pred tremi tedni so vlomili v

gostilni Koročan in Marinek, v noči od 15. na 16. t. m. pa so posetili nadučitelja Josipa Jeršeta, pri katerem so se bogato založili s kuretnino. Odnesli so namreč nič manj kakor 13 piščancev s seboj. Upamo, da se oblastim posreči priti na sled tej nadležni zalegi.

* Za dojenčke in otroke najboljše in najcenejša hranila moka je «Intofant». Dobiva se povsod. Glavna zaloga: Drogerija «Adrija», Ljubljana, Selenburgova ulica.

USTANOVNI OBČNI ZBOR CINKARNE CELJE D. D.

Dne 17. junija se je vršil ustanovni občni zbor Cinkarne Celje d. d. z delniško glavnico 8.000.000 Din, ki je prevzela Državno cinkarno v Celju.

Na običnem zboru so bili izvoljeni nastopni gg. v upravljalni svet: Avgust Praprotnik, glavni ravnatelj Slavonske banke d. d., Zagreb; Vinko Majlič, veleindustrijalec, Kranj; dr. Fran Černe, ravnatelj Mestne hranilnice ljubljanske, Ljubljana; inž. Justus Hofmann, ravnatelj Slavonske banke d. d., Zagreb; Todor Lazarević, trgovec, Beograd; Ljubomir Janković, industrijalec, Beograd; Jovan Marković, industrijalec, Beograd; inž. Sime Miločević, rudarski nadsvetnik, Sarajevo; Ranko Despić, inž. Generalne direkcije ministrstva za šume in rube, Beograd; inž. Jovo Kraljević, šef kabineta ministrstva za šume in rube, Beograd. Zadnji 8 gospodje so delegirani s strani države.

V nadzorstveni svet so bili izvoljeni nastopni gg.: dr. Janko Olip, odvornik, Beograd; Dušan Rietić, industrijalec, Beograd; Gjurgica Gjorgjević, advokat, Beograd; Steva Gjorgjević, šef računovod. ministrstva za šume in rube, Beograd; Lujo Novak, inspektor ministrstva za šume in rube, Beograd. Zadnja dva gospoda sta delegirana od strani ministrstva šume in rube, Beograd.

Za predsednika je bil izvoljen g. Avgust Praprotnik, generalni ravnatelj Slavonske banke d. d. v Zagrebu, za podpredsednika pa g. Todor Lazarević, trgovec v Beogradu.

OBRTNI SHOD V SREDIŠČU. Središče, 18. junija.

Obrtno društvo v Središču je priredilo v nedeljo shod obrtnikov ptujškega, ormoškega in ljutomerskega okraja. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba velika. Shoda so se udeležili tudi okrajni glavar dr. Pirkmajer, združni komisar gosp. Založnik iz Celja ter zastopniki Slovenske obrtnega društva iz Maribora. Shodu je predsedoval znani prvoborilec slovenskega obrtništva gosp. Jakob Zadravec, paromlinar v Središču. Gosp. Rebek iz Celja pa se v splošno obžalovanje radi nenadnih ovir ni mogel shoda udeležiti.

Gosp. Zadravec je podal lep referat o davkih ter se izrekel odločno proti nameravanemu linearnemu povišanju davkov, ki bi zlasti obrtništvo težko zadavilo, potem proti napačni interpretaciji finančne delegacije v Ljubljani, ki jemlje za podlago odmere invalidnega davka dohodnino. Opozarjal je tudi na nevarnost, ki preti privrednim slojem z neznosnim povišanjem obrtnih in občinskih doliad. Predavanju je sledilo obrtništvo s pritrjevanjem.

Združni komisar gosp. Založnik je govoril o delavskem zavarovanju ter podvrnil stvarni kritiki današnji ustroj delavskega zavarovanja. Interesi obrtnikov zahtevajo decentralizacijo zavarovalnih uradov. Po njegovem poročilu se je razvila živahna debata, v katero sta posegla gosp. Novak iz Maribora, zborniški svetnik gosp. Hrovat iz Ljutomerja ter več drugih, ki so se posebno pritoževali proti previsokim plačilnim nalogom in proti sumaričnemu predpisovanju. Na predlog predsednika gosp. Zadravca se je sklenilo v bodoče dosledno odklanjati sumarične predpise, ker se ti protivijo statusu osrednjega urada. Tozadevna resolucija, ki zahteva temeljit preustroj delavskega zavarovanja, je bila soglasno sprejeta. Končno je gosp. Novak iz Maribora obravnaval razna sta-

Vremensko poročilo

Ljubljana, 18. junija 1923		Ljubljana 306 m nad morjem				
Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	760.3	9.4	sev. vzh.	dež	7.7
Ljubljana	14.	761.4	8.7	sev. zapad	"	"
Ljubljana	21.	760.4	7.8	jug. vzh.	oblačno	17.0
Zagreb	7.	759.9	18.0	sev. vzh.	oblačno	29.0
Beograd	7.	760.1	12.0	zapad	pol obl.	3.0
Dunaj	7.	761.2	11.0	sev. zap.	oblačno	4.0
Praga	7.	760.9	8.0	brezvetra	dež	3.0
Inomost	7.	763.1	5.0			

V Ljubljani barometer nestan., temper. nizka. Solnce zahaja ob 4.06, zahaja ob 19.56

Domala po vsej Evropi je vladalo v preteklem tednu nenormalno hladno vreme. V Alpah sneži nisko navzdol, še nižje po gorah češkoslovaške in Nemčije. Od severa in severozapada pihajo močni vetrovi, ki prinašajo hladen zrak s Skandinavije in s Severnega morja, in k nam prihajajo po ovinku kot burja. Nenavaden hlad zadnjih dni prava prav ni nič izrednega. Že ob času ledenih mož v majniku smo opozorili, da nastopajo reakcije mraza posebno pogostem ravno v juniju in letos jih imamo le v nekoliko močnejši meri nego n. pr. lani, ko je bil maj tako moker in hlad. Vzrok jim je razporeditev zračnega tlaka. Nad Biskajo in okolico leži maksimum zračnega pritiska, nad Baltič-

novska obrtna vprašanja, kakor obično šolstvo, zakon o pobljanju dragijne, vojaške dobave itd. V nato sledečo debato sta posegla okrajni glavar gosp. Pirkmajer ter načelnik domače obrtne zadruge gosp. Veselko. Zborovali so sprejeli več resolucij za ublažitev zakonov o pobljanju dragijne, za povzdigo obrtnega šolstva itd. ter se bodo vse resolucije poslane obrtnim oblastem in narodnim poslancem.

V zaključnem govoru je predsednik gosp. Zadravec izrekel zahvalo vsem udeležencem, zlasti okrajnemu glavarju gosp. dr. Pirkmajerju, ki je takoj, ko je stopil soper v službo, prihitel med obrtnike, da alibi njihove težnje, kakor tudi komisarju gosp. Založniku, kateremu je bilo naročeno, da izreče iskrene pozdrave zborujočim obrtnikom njihovega starosti gosp. Rebeku.

ZASEDANJE PRIZIVNE KOMISIJE ZA DOHODNINO.

Sprilo eminentnega interesa pridobitnih krogov na poslovanju prizivne komisije za dohodnino je Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo v svoji zadnji plenarni seji sklenila zaprositi delegacijo ministrstva financ, da ukrene, kar je potrebno za bližnje sklicanje prizivne komisije. Gospod finančni delegat se je takoj odzval zborniški prošnji ter sporočil, da bo prizivna komisija za dohodnino sklicana, čim bodo vsi od davčnih oblasti predloženi prizivni spisi preizkušeni in poročevalčevi predlogi zadostno pripravljeni. Po vsej priliki se to zgodi kakor lansko leto tekom meseca julija. Pri tej priliki bodi ugotovljeno, da naša finančna uprava postuje v jako težavnih razmerah, ker ima na razpolago le skromno število izurjenega uradništva. V novih razmerah ima zlasti strokovni oddelek I. delegacije, kjer se obravnavajo dohodninski prizivi jako razsežen, težaven in odgovoren delokrog, ker je moral prevzeti poleg avtomatičnega pristraksa poslovi še druge nove agende. Ne smemo pozabiti, da je vsled neugodnim plačilnih razmer naša davčna uprava na razpolago jako malo število uradništva, osobite uradništva z akademično izobrazbo.

Domače borze

18. junija. ZAGREB. V efektih živahno poslovanje. V devizah je bila tendenca nepravilna. Borza je po baisse na denarnem tržišču v soboto in danes zjutraj na znatno nižjih tečajih. Bilo pa je malo blaga, a se tečaji radi rezerviranosti kupcev niso dvignili. Stali so tečaji na bazi 6.25—6.35 za Zagreb v Curihu. Na tej bazi se je tržil dinar tudi na Dunaju. Notirale so devize: Dunaj 0.124 do 0.1255, Berlin 0.068—0.07, Budimpešta 0.92—1, Bukarešta 45—46, Milan, 407 do 409, London 407—412, Newyork 88 do 89, Pariz 550—560, Praga 266—268.5, Sofija 115, Curih 1590—1605; valute: dolar 87—88, češkoslovaške krome 262 do 264; efekti: Ljubljanska kreditna banka 235—240, Praštrediona 1010—1015, Slavonska banka 105—108, Trboveljska premogokopna družba 1275—1325.

BEograd. Vse devize popustile. Blaga je bilo dovolj, tako da Narodna banka ni dajala, temveč kupovala blago. Vsi zaključki so napravljeni pod curiško pariteto. Promet je bil priličen. Berlin se je po borzi dajal po 0.0675. Notirale so devize: London 407.5 do 408.5, Pariz 555—560, Newyork 88.5 do 89, Zeneva 1590—1600, Solun 245—248, Milan 406—408, Praga 263—265, Berlin 0.068—0.07, Dunaj 0.125—0.1245, Bukarešta 44.5—45.5, Budimpešta 1—1.05; valute: lej povpraševanje 44.5, češkoslovaške krome 263—264.5, marke ponudbe 0.10, levi 100—105.

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdatelj Konzorci «Jutra». Odgovorni urednik Pr. Brozovič.

Nudimo 1081 30%ni LITOPON iz zagrebškega skladišča. Najmanjša dobava 1 sod neto 250 kg. „Remindus“, Zagreb, „B“ cesta 45.

"Krvavi kardinal"

Zgodovinski roman

Epilog.

Osem dni pozneje sta Trencavel in Annais zapustila Pariz in odšla v Anuvio, kamor sta jima pozneje sledila tudi Mauluys in Roza. Rascasse ju je spremljal s svojim trinogom Corignanom. Samo da je Rascasse imel osem dni trdi vrat. Spomin na naglo ekspediranje Corignanova v in pace.

Dobri Montariol je postal mojster borenja v akademiji v ulici des Bons Enfants. Pridobil si je s tem veliko premoženje.

Vojvodinja de Chevreuse je kardinal izgnal. Vojvoda Vendomski in veliki prior, njegov brat, sta bila prepečljana v veliki stolp v Vincennesu, kjer je zdihoval že maršal Ornano. Veliki prior je kmalu zbolel in umrl, vojvoda Vendomski je bil pomilostčen, toda izgnan in se je podal v Anglijo, odkoder se je vrnil šele na pozna stara leta, po kardinalovi smrti. Maršal Ornano je umrl leta 1626. v ječi.

Znano je v zgodovini, kakšne podlosti je uganjal vojvoda Orleanski Gaston.

Nekoliko dni po sadnih dogodkih se je kardinal podal v Louvre, v spremstvu Sive eminence. Dvor je bil zbran. Gaston je že pozabil smrt nesrečnega Chalaisa in je bil prav dobro razpoložen. Okrog njegove žene so se zbirali mladi gospodje in jej dvorili. Kralj je igral na karte. Vsa družba je bila sijajna. Samo kraljica Ana je izgledala slabe volje in nerazpoložena. Pater Jožef je kmalu izginil med elegantniki in se nekako skrivil. Kardinal de Richelieu pa je nameril svoj korak naravnost do kralja in se mu naklonil s tistim respektom, ki je vedno izgledal, kakor da mu je primečnega vedno nekoliko zaničevanja.

MALE OGLASE «JUTRA» potrebam današnjega časa, se smatra za najpripravnejše posredovalno sredstvo, ki odgovarja vsem ugodno je, da si sam že

«Dober večer, gospod kardinal! Vedno ste mi dobrodošli!»

«Sire,» pravi kardinal, «vaše veličanstvo me je počastilo in prisostvovalo posvečeni službi božji v moji kapelici. Sedaj bi rad otvoril nadbiškupsko palačo s veliko veselico in prihajam s prošnjo do vašega veličanstva, da me blagovolite počastiti s svojo prisotnostjo, s prisotnostjo njegovega veličanstva kraljice, kraljevskih visočanstev in vseh drugih gospodov in gospa...»

Kraljica pobleli. Težak molk nastane. Vse čaka kraljevega odgovora, iz katerega se bo videlo, kakšno je razmerje med njim in vsemogočnim kardinalom.

«Pri moji veri!» pravi kralj. «Vaša misel mi je prav dobrodošla. Mnogo se dolgočasimo na francoskem kraljevskem dvoru! Pridem, seveda! Prav rad, in želim, da pridejo tudi vsi drugi!»

«Gotovo!» hiti Gaston.

Ze se dviga mrmranje občudovanja iz vrst dvorjanov. Takrat pa vstane kraljica Ana Avstrijska in s jasnim glasom izjavi:

«Nikdo me ne bo mogel prisiliti, da bi se jaz pokazala v domu tega grdega rdečega farja...»

Kralj jezero zažene karte po tleh, očine kraljico s grdim pogledom in vikne:

«Ta - le grdi far, gospa, je steber vaše krone in vašega trona! Kje bi jaz bil brez njega! Želim, da se ma vse pokori, in tudi vi, gospal!»

«To je strašno!» zaplače kraljica sredi težkega molka, ki je savičal po dvorani.

«Tudi vi, dal!» viče razjarjeni kralj. «Da, kje bi jaz bil brez njega? Mrtev, brez dvoma! Saj veste, gospal! Vi sami ste računali z mojo smrtjo in jo pripravljali, in ste hoteli ob istem času imeti dva moža, dva brata!» (Zgodovinski)

Vse trepeti.

«Vrnite se v svoje sobe, gospal!»

ukazuje kralj. «Gospod kardinal, jutri pripravite akte za ločitev mojega zakonat!»

Kraljica odide, popreje pa še vrže kardinalu pogled smrtnega sovraštva. Kralj pa vzame kardinalovo roko in pravi zbranim:

«Gospodje, to je on, kateremu se morate po moji volji vsi pokoriti!»

Kardinal de Richelieu se sravnava v svojem rdečem plašču in vidi, kako

krivijo vsi prisotni svoje hrbte pred njim. Začuti najvišjo radost, triumf zmagovalca. In si misli z beseda mi patra Jožefa: «Evo, moje vladanje pričenja z današnjim dnem!»

Nagloma pa pobleli Razume, da ni on pravi in najvišji gospodar. Kajti vse te vrste glav so sklonjene pred njegovim rdečim plaščem, tam zadaj za zadnjo vrsto pa stoji nekdo visoko sravnat in njegova glava štrli iznad

vseh drugih, porogljiv pogled hladnih oč patra Jožefa je uprt v kardinala in mu ukazuje in pravi:

«Gospodar sem le jaz! Nakloni se!» In kakor da odgovarja s svojim poklonom na poklon velike množice, se akioni kardinal v smeri tja proti vratom. Francija ima svojega gospodarja, Sive eminence, patra Jožefa, blaženega okeha in fanatika.

Konec.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je v petek, dne 15. junija 1923 zvečer preminul njen preza-sluzni, dolgoletni pravi član, gospod

JOSIP PERDAN

veletržec in hišni posestnik v Ljubljani.

Z blagim pokojnikom je trgovska in obrtniška zbornica izgubila zvestega, visoko cenjenega člana, ki mu ohrani hvaležen in časten spomin.

V Ljubljani, dne 16. junija 1923.

1084

V palači Ljubljanske kreditne banke
so nekateri

trgovski poslovni prostori

(pisarne) za zastopstva ali večja podjetja na razpolago.

Nadalje se odda

velika svefla dvorana

s postranskimi prostori, prikladna za risalnico ali večji atelje.

Reflektanti naj se oglase pri upravi Ljubljanske kreditne banke v novi palači, I. nadst.

Jadranska zavarovalna družba, generalno zastopstvo v Ljubljani, Pod Trančo št. 2, javlja pretresljivo vest, da je njen odlični reprezentant za Slovenijo in ravnatelj, gospod

Josip Perdan

veletržec in posestnik, član trgovske in obrtniške zbornice itd.

v petek dne 15. t. m. na Dunaju po dolgi mučni bolezni preminul.

Naš zavod, kateremu je posvečal pokojnik skozi dolgo vrsto let svojo neumorno delavnost, svoje obsežno strokovno znanje in vsestranske sposobnosti z največjo nesebičnostjo, utrpi z njegovo prerano smrtjo nenadomestljivo izgubo. Ohranimo ga v trajnem hvaležnem spominu.

Zemeljski ostanki blagega pokojnika se prepeljejo v Ljubljano, kjer se polože k večnemu počitku v rodbinsko grobnico pri Sv. Krištofu.

Dan pogreba se objavi pravočasno.

V Ljubljani, dne 18. junija 1923.

1087

Kulturni pregled

Blaise Pascal

(1623—1667).

Danes, 19. junija, slavi Francija rojstvo tristoletnice enega svojih najrazbrazritejših sinov, ki so udarili temelj francoski znanstveni prozi.

Pascalova sestra pripoveduje v bratovem životopisu, da je mladi Blaise še kot otrok izumil s palicami in obroči prve osnove geometrijske vede, ker mu je njegov oče odvzel vse geometrijske knjige. V 16. letu je napisal matematično razpravo, ki je osupnila početnika moderne filozofije Descartesa. Kasneje je odkril v fiziki in matematiki več pomembnih zakonov. To vam je znanstven veleum. Ta nemirni duh v bolehnem telesu so se strastno zanimala za človeško usodo. S svojo živo domisljivo je razglabljal o tem vse do smrti pa od dne, ko so mu splešeni konji telebnili v Seino, dočim je sam kakor po čudežu ostal s kočijo vred na mostu. Po tem dogodku je postal asket. Dvojni njegov značaj, strogo znanstveno mišljenje oživljeno z mogočno fantazijo odseva iz Paskalovih Misli, zlasti v odstavku »Obe neskončnosti«.

Po neizgodi na neuillyskem mostu se je Pascal umaknil k Jansenistom v Port-Royal pri Parizu. V tem samostanu so živeli menihi, ki so bili privrželi glede božje milosti in predestinacije nauk ypskopske škofa Jansena (1585—1638) z Nizozemskega; moralisti, ki so hoteli očistiti krščansko vero in niso bili brez stikov s Kalvinisti. Hoteli jih braniti pred Jezuiti, ki so ljuto napadali to ločino, je Pascal objavil zoper jezuitsko kazuljčito 18 Pism (Provinciales), ki so po svoji logiki, po bridkem podsmehu in po silni zgovornosti polemizirali moštrovine. Parlament jih je dal spaliti po krvniku, Rim jih je dal na indeks. Vendar je s njimi Pascal ustvaril v javnem mišljenju oster odpor proti jezuitskemu in njih probabilizmu, tako da so po l. 1743. nekateri italijanski dominikanci jeli hudo napadati jezuitsko moralo (Concina, Patuzzi) in je bil red začasno odpravljen.

Pascal vidi rešitev velikih filozofskih problemov v krščanski veri. Samo ta mu je svojo dogmo o prvem grehu daje za dovolj razlago dvojne človeške narave: npravnstvene veličine in telesne bede. Z apostolsko verno je nameraval oživiti versko prepričanje pri sodobnikih in je zato zbiral gradivo za Apologijo. Ker pa se je ves čas trpinčil in mrcvaril, je legel v prezgodnji grob in njegov epiz je ostal odlomek, ki pa vendar stavi avtorja med največje duhove človeškega rodu. Prečitajmo si kratek izresek iz nedovršenega dela!

Misel.

Lahko si predstavljati človeka brez rok, nog, glave, kajti samo skušnja nagodi, da je glava potrebnejša od nog; ne morem pa pojmivati človeka brez misli: to bi bil kamen ali živina. — Misel torej tvori človekovo bistvo in to, brez česar si ga ni mogoče predstavljati. Kaj čuti v nas veselje? Je li to dan? Je to lakota? Je to mero? Je to kri? Videli bomo, da mora biti to nekaj negotnega.

V prostoru ne smem iskati svojega dostojanstva, temveč v uredbi svoje misli. Nič več ne bom imel, ako imam zemlje. Po prostoru me objemlje vesoljstvo in me pogoltne kakor točko; z mislijo pa pojmujem vesolje.

Človek je zgolj trst, najšibkejši v prirodi, vendar je misleč trst. Ni da bi se moralo vesoljno prostranstvo oborožiti, ako ga hoče zdrobiti. Hlap, kapljica zadostuje, da ga ubije. Denimo pa, da bi ga vesoljstvo strlo, vendar bi bil človek še plemenitejši nego to, kar ga ubije, ker ve, da umrje, in pozna tudi premoč, ki jo ima vsemir nad njim; vsemir o tem ničesar ne ve.

Vse naše dostojanstvo obstoji torej v misli. Na njo se nam je pozivati, ne na

prostranstvo in na trajanje, katerih ne moremo izpolniti. Delajmo torej na to, da bomo prav mislili: evo vam načelo pravosti!

N. K.

Gustav Wied: „2 × 2 = 5“

Danaski pisatelj Gustav Wied je bil pred 15 leti eden izmed največkrat igranih komediografov. Rojen leta 1858 na otoku Lollandu, je živel v Kopenhagenu, pisal romane, satire in komedije in ušival med modernimi svetovnimi literarni ugledi simpatičnega anarhista, duhovitega satirika in humorista ter karikaturlista. Smešna ma je bil življenjski element. Vseeno se je smejal, vse je ironiziral in persifliral. »Stanujem med cirkvijno in blaznovo, je dejal o sebi ter s tem točno označil svoje razmerje do življenja. Kajti nebrzdani satirik in humorist je imel poleg vsakega svojega obilja dovornosti tudi mnogo resnobne in tuge v duši. Kakor že pri tolikih šalivih je bila tudi pri Wiedu vendarle najmočnejša melanholija.

Ko je leta 1914 začela Smrt kosti po Evropi in so na frontah umirali tisoči, takrat je tudi doma omahnil v kraljestvo teme mase, ki bi bil lahko še ostal za mizo življenja. Razburjenje, neznozne skrbi, obupna lažost so takrat pehale ljudi v grob, lomile energije, trgale srca. Najbolj občutljivi pa so se celo prostovoljno pridruževali brezkonnemu prevodu mrtvecev. Med temi je bil tudi Gustav Wied: smešna ma je otrpnil roganje ga je minilo, humorja mu je zmanjkalo. In živeti ni mogel več. Umrtil se je sam.

Največji ugled so dale Wiedu njegove satire in komedije. Njegove satirične igre »Erotika«, »Obračun«, »2 × 2 = 5«, i. dr. so polne sijajne ironije in trpkoga smeha, veselo, zelo zabavno, a hkratu jedke, celo cinčne. Vse figure so naslikane virtuozno, zajete iz resničnega življenja, morda tipično danes, a vendar občečloveške, zato hkratu dobre igralske vloge.

»2 × 2 = 5«, satirična igra v štirih dejanjih, zabavno ironizira sebičnost, ki se skriva za deklaracijo »Vse za domovino!«, koristolovstvo, ki po vetru obrača plašč in se bori le za polno skledo. Wied vidi povsod koristolovstvo: svobodna in legitimna zakonska ljubezen se obračata le za polno denarnico, umetnost in veda, politika in uradništvo, vse se lovi za večjim služužkom. Po ideji in tendenci niti ne pripada torej Wiedova komedija nič novega. Prinaša le novo dejanje in vrsto izvršnih značajev, moških in ženskih raznih starosti in poklicev. Centralna osebnost je pleštelj in učitelj Pavel Abel, ki obvladuje nad polovico vsakega dejanja, dočim so malone vse ostale osebe epizodne žarje.

Da postane bivši zagrizen konservativec zaradi izpremembe režima čen noč fanatičen liberal, smo opetovano doživljali, kakor doživljamo, da se zaradi korita prelevi smel svobodomislec hipoma v klerikalca. Smešno je to, ne pa komično, in Wied je moral uporabiti vso svojo duhovitost, po vrhu pa se pikantno dražestnost Esterino, vse grehe odpuščajočo in nenkrat zopet vročkovno zaljubljenjo tenko, lakomno le moževne sijajne plače, da je dokazal, da je 2 × 2 resnično 5.

Predstava je bila prav dobra, in g. Milanu Skrbinku kot režiserju gre priznanje, da je dosegel tako odlično igrano premijero. Zlasti I. dej. je bilo na višini. Glavno vlogo Pavla Abela je prav temperamentno, inteligentno in elegantno postavil g. Rado Železnik. Pokazal je znova, da je med našimi redkimi dramskimi prvaki z večjim registrom iz raznih sredstev. Veliko vlogo je obvladoval s prijetno naravnostjo in nepriljubljenim humorjem. Šarmantna je bila Esterina g. Barčova, zlasti v poslednjem

delu. Vse to je bilo na mestu, če ga. Medvedova, g. Drenovec in g. Plut. Debut g. Vlad. Skrbinka v epizodi jahača tekmovalca se je docela posejila.

V splošnem je bil torej lep večer, zanimiv in zabaven, publiko odlično zadovoljil. Poleg odlomkov iz »Tannhäuserja«, ki so nam sbrali živo željo po vsem umotvoru na našem odru, pa smo šli in videli prvič celo — šiml plešati! S to noviteto se dramska sezona zaključuje, in priznavamo: naše igranje in igranje so bili vzorno marjivi in produktivni.

Pilificus: Milovanje s pjesni i prozi. Pod tem imenom je v Zagrebu izšla kot V. zvezek »Knjige ljubavi« zbirka pesmic in kzerj znanega sotrudnika »Pokrota«, feljtonista Pilificusa. Delce je temperamentno in vedro, je razdeljeno na tri

oddelke in vsake broširano 7 Dtn. Narodna knjižnica, Zagreb, Vojniška ulica 18.

Mozart v operi. Najprej je prišel v opereto Schubert, čegar skladbe tvorijo znano opereto »Pri treh mladencih« ki so jo izvajali letos tudi v Mariboru; zdaj je operetni prevec in hkratu komponist Hans Duhan komponiral opereto »Mozart«. V nji igra glavno vlogo, Mozart, sam komponist Duhan; godba je le deloma zajeta iz Mozartovih skladb. Uprizoritev v dunajski Volksoperi je bila krasna, uspeh velikanski. Mozart nastopa kot neugnan veselač in ženskar, komponira opero »Don Juan« in »Requiem« ter živi v Salzburgu, v Pragi in na Dunaju. Dunaj ima novo gledališko senzacijo.

Najnovejša knjiga Gabriela D'Annunzia je izšla pod naslovom »Per l'Italia degli Italiani«. Njena vsebina je izšpana s sledečim mestom, ki stoji nekje sredi dela: »Italija, Italija, razširila se bo na vzhod in na zahod, na sever in na jug in vsi narodi sveta bodo umirjeni ter blagoslovljeni v tebi in v tvojem geniju«. Tudi drugače nudi D'Annunzio v knjigi dokaze, da je D'Annunzio v popolni dekadenci. Nagiba se k abstrakcijam in mističizmu ter domišljavo opeva »sacro egoismo« italijanstva.

Iz življenja in sveta

V aeroplanu čez severni tečaj

V 18 urah 3400 kilometrov.

Jutri, dne 20. junija, nastopi Roald Amundsen v aeroplanu svojo pot čez severni tečaj. Kakor znano, je ta drzni Norvežan leta 1911. prvi dosegel in raziskal južni tečaj. Z aeroplanom se na skrajni točki severne Amerike, na Aljaski, dvigne v zračne višave na polet preko tečaja na otok Spitzbergen.

Razdalja od Aljasko do severnega tečaja znaša okroglo 2200 kilometrov, od tečaja do otoka Spitzbergen 1200 kilometrov. Z aeroplanom se ne bo spustil nikjer, ker to sploh ni mogoče, in tako uka, da bo brez odmora preletel z aeroplanom 3400 kilometrov. Amundsen računa, da bo to ogromno daljavo preletel v osemnajstih urah. Tre trikat je Amundsen poskušal, da s svojo se plovi bo v polarnem morju konstruirano ladjo »Maud« prodre do tečaja. Ni se mu posrečilo.

Sedaj se je Roald Amundsen odločil, da potkusi svojo srečo s aeroplanom. Ne brez razloga. Ko je bil v Ameriki, iznenadilo ga je dejstvo, da sta dva ameriška avijatika dosegla časovni rekord: vkljub ostrim zimskim atmosferi sta vdržala v zraku 26 ur ob temperaturi 22 stopinj pod ničlo. To dejstvo je Amundsen napotilo, da je opustil namero, prodirati s ladjo na severni tečaj. Naročil je za svojo ekspedicijo aeroplan onega tipa, kakor sta ga imela omenjena Amerikana.

Za svojo zračno pot na severni tečaj je Amundsen angažiral slovitega norveškega avijatika Omdahla. Na ladji »Maud« je ta dvojica meseca junija lanskega leta odpotovala iz Seattle do rtiča Barrow na najsevernejši točki Aljasko, vsehvis severnemu tečaju. Zaradi raznih težkoč je Amundsen svoj prvotni načrt opustil ter se je izkrcal v zalivu Wainwright, ki se nahaja med Barrowom in točko, ki je dobila ime Hope. Tu sta Amundsen in pilot Omdahl preživela prošlo zimo v kabini, katero sta si priredila z materialom, ki sta ga pripeljala s seboj. Tamkaj sta se seznanila s nekaterimi domačimi plemeni Eskimo. Z ostalim svetom sta imela zvezo s pomočjo brezlične postaje v Nordwicu.

In tako sta pričakala letošnje leto. Zadnje vesti, ki prihajajo preko Nordwica, javljajo, da se Amundsen in Omdahl dne 20. junija dvigneta na usodni

polet, da s pomočjo aeroplana dosežeta severni tečaj. Za to nevarno pot je tudi švedska vlada storila primerne ukrepe. Odredila je dva hidroplana in dve ladji, ki naj se po možnosti približajo severnemu tečaju, da eventualno nudijo Amundsenovi ekspediciji potrebno pomoč. V to svrhu je vlada dovolila kredit 62.000 švedskih kron.

Amundsen in Omdahl sta sklenila, da se v slučaju neugodnega vremena namesto na otoku Spitzbergen spustita na tla pri rtiču Columbia. Aeroplan bo oskrbljen z hrano za 25 ur. Če bo atmosfera mirna, preleti aeroplan v eni uri 180 kilometrov. Na aeroplanu je urejen brezlični brzojav. Domneva se, da dospe ekspedicija od Barrowa na otok Spitzbergen via severni tečaj v osemnajstih urah. Svetloba bo ugodna za polet, ker v tem letnem času traja tamkaj tako imenovano severno svitanje brez nočne teme.

Cel kulturni svet se zanima za Amundsenovo ekspedicijo in pričakuje, da bo drzni polet preko tečaja dosegel začenjati uspeh.

Kakšna je rdeča armada

Times priobčujejo serijo člankov izpod peresa svojega korespondenta, ki se je nedavno vrnil iz Rusije, kjer je prebil več mesecev. Pogledajmo, kaj pravi o rdeči armadi.

Preteklo leto se je rdeča armada občutno zmanjšala. Medtem ko je štela 1. januarja 1922 še 950.000 mož, se je znižalo do štetvil do 1. januarja 1923 na 800.000 in sedaj že na 710.000 mož. Koncem tega leta pa bo štela samo še 600 tisoč mož.

Glavni vzrok redukcije tiči v pomanjkanju denarja, čeprav se novčanice tiskajo s tako verno, da človek takemu argumentu kar težko verjame. Vendar pa dela pomanjkanje denarja sovjetskimi voditelji resnično velike skrbi. Bili so pripravljeni, da so izročili nekaj vojskarskih edicij pod patronatno komunističnih združenj, ki te edicije bolj ali manj redno plačujejo. Ali za vlado samo bi utegnili postati nevarno, če bi izročala pod tako patronatno še nadaljnje edicije...

Veliko večji vzrok, da sovjeti rdečo armado reducirajo, je pa strah pred njo samo. Manjša armada se veliko laže drži v šahu kakor velika. Sovjeti se boje sploh vsake organizacije: Cerkev, vsakovrstnih združenj, združenj itd. Kakor hitro postane kako možko združenje trdno, ga že poskušajo razbiti.

Sovjeti so reducirali svojo armado tudi zato, da bi storile isto še sosedne države. Ali te so zanko hitro ugenile.

V rdeči armadi šteje: infanterija 280 tisoč mož, konjenica 60.000, tehnične trupe 75.000, irregularne formacije 155.000 in vojaška policija 60.000; skupaj 710.000 mož.

Sovjetska vlada se opira največ na irregularne čete, ki obstoje iz samih komunistov.

Z materialom je rdeča armada izvrstno preskrbljena.

Posebno važnost pa polagajo sovjeti na organizacijo močne zračne armade. Komite, ki skrbi za njen razvoj in ki mu načeluje sam Trockij, si je nadel nalogo, da mora preskrbeti do leta 1924. kar 10 tisoč letal. Ali to pojde le s težavo, ker je v Rusiji vse premalo tovarn. V zračni službi je zaposlenih mnogo Nemcev. Tudi štiri šole za pilote, ki jih pohajajo bivši carski oficirji vodijo Nemci.

Vojaške šole so izborne. Oficirji se rekrutirajo iz vojakov in delavcev. Disciplinarnost je vzorna.

Oficirji ne nosijo več epolet, ampak znake na rok. Polkovniki in generalov ni več, so pa zato polkovni in divizijski poveljniki, kar je isto. Tudi dekoracije so se zopet pojavile; glavna je: red rdeče zastave. Visoke osebnosti so zastrazene kakor pred vojsko. Sploh je ostala razen Cerkev, armada še najbolj taka, kakršna je bila v carski dobi.

Levi na letalu

Pred nekaj dnevi je francosko letalo, ki se je spustilo na tla v Bourgetu, pripeljalo tri nenavadne popotnike. Aeroplan jih je pripeljal iz Bruslja, kamor so dospeli iz Rotterdamu. Tjakaj jih je zopet pripeljal nemški aeroplan. Bili so trije mladi levi s svojim krotiteljem. Na letalu so bili tudi trije navadni potniki, ki jim je bilo prav, da so potovali z levi. Bilo pa je mnogo potovalcev, ki se nifkakor niso hoteli peljati z levi in sedeti v družbi tako čudnih popotnikov, tako da so je letalo zakasnili, dokler se niso našli potrebni popotniki.

Ko je frčalo letalo po zraku, so bili levi, ki so potovali kot običajni popotniki, popolnoma mirni in niso na noben način kazali, da jim ne ugaja tak način transportiranja. Krotitelj je izjavil, da se mora posluževati takega prometnega sredstva, ker so mu železnice stavile take pogoje, da bi mogel šele po nekaj dneh dospeti v Pariz.

To so gotovo prvi levi, ki so se vozili z letalom. Srečnejši so od toliko ljudi, ki zavklno gledajo v zrak, kadar začnejo brnenje aeroplanskega motorja.

× Strašna zmota. Rudarja Joveaux iz Doudija na Francoskem je zapustila žena in je živela na koruzi z njegovim prijateljem. Ko je hotela zopet k njemu nazaj, ji je to dovolil, ali zaradi tega je moral od svojih prijateljev venomer poslušati žalitve. Ko je mož z več drugimi rudarji stvar premislil, se je ves razkačen oborožil s sekro in prežal, kdaj pride žena. Zazdelo se mu je, da jo je izpoznal v neki gruči blizu svoje hiše. Ves besen je zamahnil s sekro po dozdnevni ženi. Neki mož je priskočil žrtvi na pomoč, a jo je dobil še sam, da se je zleknil po tleh. Morlec se je javil v zapor. Tam je pa izpoznal strašno zmoto. V resnici ni bil zamahnil po svoji ženi, marveč po sosedu in po njenem tati. Stanje obeh žrtv je brezupno.

× Za bibliofilie. V francoskih novinah štimo, da se v Parizu skoro vsak teden vrše javne licitacije umetnin in lepih knjig. Plačujejo se vsote, ki kažejo, koliko denarja imajo Francozi in koliko zanimanja za lepo knjigo. Nedavno se je na taki razprodaji za krasno izdajo knjige »Džungla« Rudyarda Kiplinga dosegla cena 9350 frankov (okoli 47 tisoč dinarjev), za knjigo »Les Bucoliques« od Andreja Chénierja 5000 frankov, za Cyrano de Bergerac od Rostanda 2100 frankov, itd. Najvišja vsota se je pa plačala za Anatola Francea knjigo »La Rotisserie de la Reine Pedanque« izdajo iz l. 1911., namreč 25.000 frankov.

Tržaško pismo

O vremenu. — Češki zletniki. — Oni in mi. — Čehi, Italijani in Trst. — Zopet o vremenu.

Trst, 15. junija.

Pričenjam z vremenom, dasiravno tvegam tako s strani slavnega uredništva, zlasti pa njegovega pismiški navdahnjenega dela, očitek, katerega Slovenec tako rad krade Prešernu kakor Nemec Goetheju tisti Odtovz »Krautwort«, ki ga čujete mutatis mutandis danes vsak čas iz ust vsakega povprečnega Tržačana v vseh mogočih varijantah in nijansah. In prav zaradi vremena, vrag ga vze! — Sredi junija smo, pa morša naravnost na sonce, da se ogreješ, in vsako koliko suhe burje, da moraš paziti, da te ne prekopčajo. Lindem, ki so navdušeni za ženske nogavice, seveda za zgornji del in na nogi, ter za čipke na raznih intimnih oblačilih, ki ob takem vremenu frle na vse strani, je seveda vseh tako vreme in stanovitni ulični vokal v Trstu, kjer ima burja svoje stalno plešišče, kakor pri kinematografu »Edison«, na sprednjem vogalu glavne pošte itd., so opoldne, ko se ženski svet iz pisarn in trgovin zgrne na ulico, zastavljeni z opazovalci takih triletnih prizorčkov. Ali vse drugo pa kolne, ker je še vedno premrzlo, da bi si šel človek raztegar svoje grešne kosti na sonce tam v na skalo-vito barkovljansko obal. Pred par dnevi so sredi poldneva med dežjem padale —

snežinke. Vendar prenesramno!

In če je pri nas v Trstu tako, kako mora biti šele tam zgoraj! Zato se nam tu doli ne zdi prav nič čudno, ko vidimo vsak večer po prihodu praškega brzovlaka cele karavane naših severnih bratov, ki opti na svojo krepko valuto prihajajo semkaj doli z visokimi skladačnicami kovčgov iskati toplote. »Hotel Savoia«, »Hotel de la Vile«, račite milost pan! »Hotel Evropa«, češka posluha, češka kuchyně! Tiste četrte ure čuješ na kolodvoru samo češki, in to dan za dnem tisoči in tisoči čeških gostov! Lepo denarce puščajo tu. Pomislite le, da samo saba v prvih dveh hotelih stane malenkost 35 lir in več (okoli 150 dinarjev). In potem gredo naprej, v Portorose, v Benetke, Milano, Firenza, Rim, Napoli. Nekateri zavijejo tudi v Dalmacijo.

O, da, Čehi! Ze oddaleč ga lahko poznaj po njegovem samozavestnem nastopu. Govori češki, kamor pride, v gumbnici sokolski znak in mu niti od daleč ne prihaja na misel, da bi ga snel, in nihče ga ne dotakne, nihče ne viha nosu za njim. Plača in zahteva, kar mu gre, pred vsem pa spoštovanje, ki gre tujcu, ki prinaša denar v deželo. Pa poglejte našega človeka! Od Rakeka do Postojne se ogleda in pretipa od glave do nog, če ni morda na njem kaj takega, da bi spominjalo na jugoslovansčino. V Postojni že zbere vse ostanke latinsčine, ki so mu morda še ostali iz davno minulih gimnazijskih let, in se smeši s tisto kolobocijo

okoli železničarjev in drugih javnih funkcionarjev, ki znajo prav tako dobro slovenski, kakor on sam, a v Trstu je že sploh čisto pozabil, da je kdaj znal naš jezik. Če zna par besedi češki, jo ubere za Čehi, ko jih sliši govoriti brez strahu svoj jezik, drugače smo pa tudi — Nemci! Seveda če pa zna Italijanski, potem pa ne spraviš iz njega naše besede, če se ni prejel sedemkrat ogledal okoli sebe in se prepirjal, da ga nihče ne čuje, in ti ni položil svojega prsta v rano ter se preveril, da si res »maš«, ne pa kak potuhneni fašist, ki bi ga že za eno samo našo besedo kar sredi ulice odrli na meh.

Bože moj, kako smo majhni, kako smo smešni, kako se sami mečemo pod noge drugim!

Bili so res časi, ko je bilo v Trstu nevarno govoriti javno v našem jeziku, toda tisti časi so minili. Trst je uvidel, da mu življenje prihaja iz inozemstva, in si ga je naučila spoštovati tujca. Seveda, če nalašč izrivaš, jo izkupiš, kakor povsod drugod, kjer imajo ljudje še kaj hrbtenice, ali kdor prihaja v Trst tako, kakor prihajajo Čehi, s takim samozpoštovanjem, kakor ga vidiš na njih, je lahko prepričan, da ga bodo spoštovali povsod, ne da bi mu bilo treba skrivati, kdo je in od kod prihaja.

Kar se tiče Čehov, je seveda med njimi in Italijani še nekaj prav posebnega, kar celo v slučajih hujših navzkrižljaj združuje Italijanski vneljivost, da ne vzplamti s tako hitrico in silo, kakor se

dogaja to tako rado proti nam Jugoslovenom. Čehi in Italijani pač niso v neposrednih stikih med seboj, Češkoslovaška in Italija se ne drgneta druga ob drugo, med njima ni tistih kamnov spoteke, ki se venomer kotajo med Italijo in Jugoslavijo. Ko je sedanjí češkoslovaški poslanik v Beogradu, gospod Šeba, kot bivši generalni konzul v Trstu a tedanjí v Hamburgu povedal svoje naravnost porazno mnenje o pomenu Trsta kot izvoznega in uvoznega pristanišča za Češkoslovaško, je pač nekoliko završalo v tržaškem laškem tisku, ali samo en dan. Drugi dan je bila stvar že pozabljena, in ko je bil pred dobrim tednom v Trstu češkoslovaški trgovinski minister Novak, ga je tržaški italijanski tisk z vsemi drugimi javnimi činitelji pozdravil kot nekakega goloba z oljkovo vejico, ki prinaša odrešenje tržaškemu pristanišču in prometu. In vse to vkljub javni tajnosti, da je gospod minister prišel v Trst, da se osebno na lico mesta prepriča o potrebah češkoslovaškega prometa v Trstu in bo posledica tega prepričanja ta, da Češkoslovaška zopet vrne italijanski državni upravi hangar, ga je doslej imela za svoje potrebe v najemu v novi prosti lukl. Morda tržaška italijanska javnost še ne ve te javne tajnosti; če pa jo ve, pa molči, ker noče razburjati prebivalstva, trgovinskih krogov, ki so si od prihoda gospoda ministra obetali pač vse drugo, samo ne skrčenja prometa s Češkoslovaško.

Lahko si je misliti, kako bi vse drugače zašumelo v Trstu, če bi bila na mestu Češkoslovaške Jugoslavija, za katero se ne najde izlepa dobre besede v laškem tisku. To se prav posebno kaže tudi sedaj ob priliki prevrata na Bolgarskem. V čast fašistovskemu »Popolu di Trieste« je treba priznati, da je še najpoštenejši, ker nepristransko objavlja vesti z obeh strani. »Piccolo«, bolj papeški od papeža samega, pa kar ne more zatajevati svojega besnega sovraštva proti Jugoslaviji in išče po vseh mogočih dunajskih, budimpeštanskih, berlinskih in pariških listih in agencijah vesti, ki naj bi prikazovale Jugoslavijo že kar v polnem razsulu zaradi dogodkov v Bolgariji. Vse, kar prihaja preko Beograda, je tendenciozno zavito, resnica je le tisto, kar pošilja v svet nova bolgarska vlada, kateri gre vse zaupanje in ki je prava odrešenica bolgarskega naroda. In vsa ta mržnja bruhna na dan prav v času, ko se vrše v Rimu pogajanja za končno ureditev jadranskega vprašanja, ki naj stori konec večnim sporom med obema državama, in za sklenitev trgovinske pogodbe, ki naj še utrdi prijateljske odnose med obema podesoma. Na tak način kakor dela »Piccolo« in z njim vred drugo italijansko časopisje, se pač ne služi dobri stvari!

No, vidiš, dragi glavni, tako je pri nas tu doli — vreme. Pa reci, ali naj bi človek ne klel!

Pozdravljeni!

A. Ekar.

Sportni vestnik

Lakhoatletski miting S. K. Primorje v Ljubljani

Doseženi več novih rekordov.
Nedeljskega, za juniorje in deklice razpisane mitinga S. K. Primorje sta se udeležila samo dva kluba: Primorje in Ilirija. Nov dokaz, da naši klubi še vse premalo goje to bistveno sportno panogo. Klub pomamljivi organizaciji — na razpolago je bil na pr. samo en časomerilec — so bili doseženi nekateri prav lepi uspehi, med njimi par novih slovenskih rekordov.

Primorju priporočamo, naj svoj prostor, ki je prav lep in pripraven, izpopolni tako, da bo odgovarjal vsem zahtevam lakhoatletičnih pravil. Potrebno bo to zlasti z ozirom na važne lakhoatletične prireditve, ki se nam letos še obetajo v Ljubljani (mednarodni miting Primorja, prvenstvo Slovenije in Jugoslavije itd.). Koristno bo takrat, ako bo poleg Ilirije na razpolago tudi polnovreden prostor Primorja. Priporočamo mu pa tudi naj pri določevanju vstopnine ne vpoštevamo samo zahteve in interesov uprave igrišča. Za večino sportnih panog, predvsem pa še za lakho atletiko, je treba naše občinstvo še le zainteresirati. Ako je malo višja vstopnina upravičena pri prireditvah, ki se jih udeležujejo izvenljubljanski klubi in so zato spojene z velikimi stroški, pa tako visoke cene kakor jih je nastavilo v nedeljo Primorje, čeprav so nastopili le domačini in so bili stroški torej minimalni, nikakor niso utemeljene. Ta tudi ne pametne, ker odbija jo občinstvo in tako za bodoče škodujejo klubu samemu, še bolj pa sportu kot takemu. Toliko v splošnem.

V nastopnem izidi posameznih točk:
Tek na 50 m, juniorji pod 18 let (5 tekmovalcev). 1. Stepišnik (Ilirija) 6.4 sek (slov. rekord), 2. Lah (Primorje), 3. Svetlič (Ilir.).

Tek na 50 m, dame (4 tekmovalke): 1. Silva Prevec (Primorje) 6.4 sek. (slov. rek.). Odč. Prevec je s svojim časom, ki je isti kot onl zmagovalca juniorjev na isti progi, dokazala, da bo postala ena naših najboljših tekačic. Tudi Duša Santel (Prim.), ki je dospela kot druga na cilj obeta mnogo. Tretja je bila Slavka Dolničar.

Tek na 100 m, juniorji (4 tekmovalci): 1. Valtrič (Pr.) 11.2 (v slov. rekordnem času, ki ga je lani postavil Perpar), 2. Avgust Starc (Pr.), 3. Boris Lah (Pr.).

Pešhoja na 2000 m (3 tekmovalci): 1. Bettini (Pr.) 10 minut! (Slov. rekord). Čas, ki ga je dosegel Bettini zaostaja le malo za novim jugoslovanskim rekordom, ki se je nedavno z 9:46 dosegel na mitingu Marathon v Zagrebu. Bettini, ki je šele začel s treningom, je pokazal lep stil in zlasti lep končni «spurt». Pri hujši konkurenci bi bil morda dosegel še boljši čas. Kot drugi, oz. tretji sta dospela Skrajnar (Pr.) in Bašin R., ki sta startala izven konkurence.

Metanje diska: (4 tekmovalci) 1. Dekleva P. 30 m 20 cm; Dekleva pa v stilu metanja ne dosega Borštara (Il.), ki se je plasiral na drugem mestu. 3. Valtrič (Pr.).

Troskok (2 tek.) 1. Perpar 11.64 (nov slov. rekord, prejšnji 11.31, 2. Jančigaj (Pr.) 10.46.

Skok v daljavo, dame: 1. Santel D. (Pr.) 4.60, 2. Prevec S. (Pr.) 4.58, 3. Tančig (Pr.) 3.12.

Tek na 1000 m (4 tekmeči) 1. Perše (Il.) 3:12. Perše si zna lepo razdeliti progo, vsled česar je tudi odnesel zmago proti hujšima nasprotnikom, zlasti proti Hladniku (Il.), ki je dosegel drugi. Tretji je bil Ravnikar (Pr.).

Strela 4 × 50 m, juniorji (2 štafeti): 1. Ilirija 26 sek. Predaja je bila pri Iliriji lako dobra, pri Primorju slaba.

Strela 4 × 100 m, dame (1 štafeta) Primorje 31 sek.
Strela 4 × 100 m, juniorji (2 štafeti): 1. Primorje I. 51 sek. 2. Primorje II.

Nedeljske nogometne tekme

Ljubljana: Svoboda : Slavija (prv.) 3 : 0. Slaba igra; moštvo Slavije se začelno. Ilirija : Jadran (trening 2 × 30 minut) 5 : 1. Napovedana predtekma Slovan rez. : Ilirija jun. se ni vršila.

Celje: V nedeljo bi se morala vršiti nogometna tekma med celjskimi Atletiki in ljubljanskim Slovanom, ki je tudi odpoval v Celje. Nenadoma so Atletiki odpovedali tekmo, baje radi neugodnega prostora. Niso pa tega storili po izreku sodnika, temveč klub sam. Po naših informacijah je bil prostor za tekmo pripraven, tako da ta vzrok za odpoved ne more veljati. Priporočali bi malo več sportne obzirnosti proti klubom, ki prihajajo na tekme iz drugih krajev.

Maribor: Varaždinski S. K. je igral z mariborskim Rapidom in ga premagal 4 : 1 (3 : 1). Igra premalo fair, mestoma naravnost surova; občinstva malo.

Čakovec: Gostovanje: Slavija : Maribor, ki je premagal domači S. K. Čakovec 4 : 1 (2 : 1). Trajna premoč Maribora.

Zagreb: Vse tekme so bile vsled slabega vremena odpovedane.

Subotica: Bačka : Sand 4 : 1.
Novi Sad: Vojvodina : Juda Makabi 4 : 1, NTK : NAK 4 : 2.

Praga: Prvenstvene: Slavija : Union Žilkov 2 : 1, Viktorija Žilkov : Vrsovice 2 : 2, Meteor VIII. : Malostranski 5 : 1. V soboto: Sparta : DFC 7 : 1!

Dunaj: Nedeljske prvenstvene tekme v prvem razredu so prinesle precej presenečenj. Rudolfshügel, ki je na zadnjem mestu tabele, je zaslužno premagal Amateure, dočim je WAC. dosegel veliko zmago nad Admro. Izgledi Rapida, da doseže prvenstvo, so se s tem zelo povečali. V nastopnem izidi: Rapid : Sportklub 2 : 1, Rudolfshügel : Amateure 3 : 2, Vienna : Hakoah 1 : 0, WAC. : Admira 5 : 1, WAF. : Hertha 2 : 2, Simmering : Wacker 3 : 2.

Monakovo: Finales za južnonemški pokal: Spielvereinigung Fürth : Bayern 4 : 3 (3 : 3).

Budimpešta: Finales za pokal MTK : MTC 4 : 1.

Brno: Sparta (Praga) : Moravska Slavija 5 : 1.

Kopenhagen: Danska : Švedska 3 : 2

Rokometna tekma Ilirija : Primorje se je vršila v nedeljo popoldne v Ljubljani na igrišču Primorja. Oba kluba sta se merila v tej panogi menda prvič. Tekma je bila živahna, igralke na obeh straneh vztrajne in postrvalne. Ilirija je nastopila v docela renovirani sestavi, ki pa se je dobro obnesla in bo postala po smotrenem treningu lahko prvovrstna, igralke vsaka za se so že zdaj dobre, manjka pa še skupne igre. Tudi Primorje ima nekatere igralke, s katerimi lahko nastopi povsod, drugim pa se pozna še začetništvo. V kombinaciji pa je še slabše od Ilirije, ki je bila zato tudi ves čas v premoči in je zmagala s 5 : 0.

Tekmovalna vožnja motokluba «Slovenije» v Ljubljani, napovedana za nedeljo, je bila odpovedana vsled trajnega deževja, ki je rušilo vse ceste.

Avstrijska lakha atletika. Lahkotletsko tekmovalje med graškimi in dunajskimi atleti, ki se je vršilo zadnje nedeljo v Gradcu, je končalo z zmago Dunajčanov s 47 proti 41 točkam.

Sportni klub «Primorje» uljudno pozivlja vse člane, da plačajo zaostalo članarino, ki znaša za tekoče leto mesečno 3 Din. Poštno-čkovne položnice so na

razpolago v trafikah Sever, Selenburgova ulica. Opozorjamo, da bodo imeli v bodoče članske ugodnosti (znižane vstopnice I. dr.) samo oni člani, ki se izkažejo s potrjili o plačani članarini.

Hazena HASK-a gostuje 24. t. m. v Ljubljani. Igra revanžno tekmo z Ilirijo. Haskovo hazeno se smatra za to-

časno najmočnejšo v Jugoslaviji. Prva tekma med Ilirijo in Haskom v Zagrebu je končala kakor znano z rezultatom 9 : 3 za Zagrebčanke. Žal so izgled Ilirije na zmago tudi za revanžno tekmo zelo majhni, ker je večina starejših in zares dobrih igralcev v zadnjem času opustila rokometni trening.

Gospodarstvo

Hidrocentrala na Krškem polju

Občina Zagreb je vložila pri pokrajinski upravi v Ljubljani projekt za izrabo vodne sile Save med Rajhenburgom in Brežicami. Dne 11. junija se je pričel komisijski ogled in razlasično postopanje. Končno smemo upati, da se ta kretna ideja ipak uresniči, dasiravno bo zahtevala investicija preko deset milijonov zlatih kron. Z veseljem pozdravljamo ta projekt vsi, vendar si dovolimo izraziti nekaj svojih pomislekov. Ti pomisleki se tičejo gospodarskih posledic, ki bi jih povzročila izvedba projekta in način uporabe pridobljene energije za Slovenijo v splošnem in za Posavje v posebnem oziru.

Izkoriščanje vodnih sil je tako velika splošna nar. gospodarska pomena, da neizogibno privede k škodi, ki jih utrpe poselenci, ne morejo igrati odločilne vloge. Opozorjamo na vzorno izrabo vodnih sil v drugih zemljah. Reke se odvajajo po dolgih in za plovbo sposobnih kanalih k hidrocentralam in na ozemlju ob njih vzraste industrija; gospodarsko blagostanje prebivalstva se naglo dvigne.

Projekt občine Zagreb nam teh izgledov ne nudi. Ekonomsko najprimernejša množina vode 160 kub. metrov sec. naj se po tem projektu odvede po betoniranem kanalu od Krškega mimo Mrtvice k hidrocentrali pod Skopci in po petnajstmetrskem padcu v Krko pod Krško vasio. Savsko korito od Krškega do Brežice bo šest mesecev na leto izsušeno; vsled znižanja vodne gladine za povprečno 2 metra se bo zvečala depresijska prizma talne vode v taki meri, da bodo utrpele na njej ležeče kulture znatno škodo. Pod ornico leži namreč diluvijalni prodeci, ki je za spremembe stanja talne vode jako občutljiv. Sleer je za namakanje prizadetih kultur predvidenih v projektu 200 do 800 sekundnih litrov, toda brez namakalne naprave! Ta množina je nezadostna; vodne zadruge, ki bi preskrbele umetno namakanje, so za našega skromnega kmeta danes predraga reš.

Kaj nudi občina Zagreb ozemlju, kjer bo črpala svojo energijo? 200 K V A, niti ne 2 odst. pridobljena električne sile! Ta množina ne zadostuje niti za razsvetljavo najotjega okolika hidroelektričnega centra. Z zagrebškim projektom je pa za vedno izključen vsak obrtni ali celo industrijski razvoj, izboljšanje možnosti zaslutka in z njim spojeni socialni in kulturni napredek Posavja. Opozorjamo še posebej na ono ozemlje, ki bo nosilo zgoraj imenovane neprijetne posledice: znižanje siveke gladine in razlasiitev 74 ha obdelanih zemljišč, potrebnih za kanal. Na drugi strani pa se nudi širokemu Posavju krasni izgledi, ako bi mu od projektirane elektrarne ostalo na razpolago potrebna množina energije. To tembolj, ko je a projektom storjen prvi korak za paroplovni promet od Balkana pod Južne Alpe, po najvažnejši in največji prometni žili Jugoslavije! Opozorjamo na rajhenburski premog in na z njim spojeno anilinsko industrijo! Sedanjí zagrebški projekt odvzema Posavju vse te možnosti.

Projekt je s tehniškega in rentabilitetnega stališča za projektanta samega

gotovo najboljši, vendar se z njim preveč teptajo interesi prebivalstva. Spodnji kanal, ki gre pod Krško vasio v Krko odreže brežiški okraj od vsega vodnega prometa. Na celi, 80 km dolgi črti od Vidma do izliva Sotle je edino pripravno pristanišče v Brežicah nad in pod mostom čez Savo in Krko. Kanal bi se moral izpeljati v Savo nad brežiškim mostom. Res bi se s tem žrtvovalo 2 do 8 odst. energije, toda preprečena bi bila neizmerna škoda za ves okraj.

Agrarno šibka, gosto naseljena Slovenija ne more preživiti svojega prebivalstva brez industrije. Vsled tega ne moremo dovoliti, da se ji za vedno odvzame eden najvažnejših eksistenčnih predpogojev, vodna sila. Zagreb, kot najbogatejše mesto Jugoslavije bože brezdvomno koncentrirati v svoji sredini čim največ razpoložljivih sil za svojo ekspanzijo, toda ne sme v svoj prospeh izključiti napredka Posavja. Slovenija nima v agrarni državi, katere žitna zakladnica je jugozitok, drugih razvojnih možnosti nje industrijo. Glavni njeni poljedelski produkti: vino in hmelj so izgubili svoj trg, prirelna je pa uvažati velike množine žita. Ako ne najde nadomestila v obrti in industriji, mora nazadovati z vsemi svojimi prirodnimi bogastvi. Kar za svoj obstanek in napredek rabimo, nam mora ostati ohranjeno. Kar ne moremo uporabiti danes, to bomo potrebovali v najbližji bodočnosti! Uporabi-li se danes vodna energija, pridobljena na Krškem polju v Zagrebu, mora nam biti dana na razpolago takrat, ko jo bomo hoteli imeti nazaj in to toliko, kolikor je bomo potrebovali. Nikakor si ne da mo odzvrti pravice, da bi nam za vedno bila dana na razpolago potrebna energija pod pristopnimi pogoji!

Pričakujemo, da bodo merodajni činitelji storili vse potrebno, da interese prebivalstva Posavja in njegovega zaledja za bodočnost zavarujejo. Dolžnost naše strokovne in v to poklicane javnosti je, da uvažuje o dobrih in slabih posledicah projekta. Stori se v oziru dosedaj še ni nitesar. V gospodarskih zadevah moramo biti čim najbolj kritični. Naj se projekt za izkoriščanje 15.000 HP uresniči čim prej, toda le tako, da se prizadetemu ozemlju zagaruje potrebna narodno-gospodarska participacija na možnostih, ki jih nudi savska hidrocentrala. Proevit, blagostanje in napredek Posavja ne smejo biti ogroženi.

Ing. Franjo Premelj.

Tedenski tržni pregled

ZITNI TRG. V Ameriki je bilo prošli teden precejšnje kolebanje cen, ki so se ravnale po vsakokratnih poročilih o stanju posevkov, vendar je podoba, da bodo cene po malem slabše. — V splošnem se obeta na svetovnem trgu močno oslabiljenje cen, ako se izkaže, da bo letos žetev v Rusiji res tako ugodna, kakor jo obeta sovjetska vlada, ki računa na ogromen izvoz. — V Madžarski cene poskočile radi padca krone. — Isto velja za Nemčijo, kjer pa vlada precejšnje mrtvilo za žitnem tržišču. — Na našem tržišču so bile prošli teden cene stalne. Vesti o stanju posevkov so iz vseh pokrajin naše države ugodne, samo iz nekaterih krajev Srbije, Vojvodine in Srema tožijo o slabih izgledih letine. Pšenica se je tržila prošli teden v Bački po 425—435 Din, v Sremu pa tudi do 450 Din; trgovina je bila slaba. Rž se je malo prodajala; notirala je 355 do 365 Din (71—72 kg) z vojvodinske postaje. Povpraševanje za oves je nekoliko oživel; blago je notiralo postavno vojvodinska postaja 255—295 Din. Za ječmen ni bilo zanimanja; blago se je ponujalo po 290—330 Din postavno postaja. Povečalo se je povpraševanje tudi za turščico; baško merkantilno blago se je ponujalo po 255 Din. Imejetelji zalog turščice so precej rezervirani in zlasti v Sremu ne oddajajo radi blaga. Cene moki čvrste, ker so zaloge izčrpane. Ponuja se «0» po 655—675 Din. Povprašuje se po boljših vrstah. Zanimanje za otrobo je naraslo; drobni otrobi so se tržili po 14—160 Din postavno vtovorna postaja. Izvoz žita je bil minimalen.

TRG Z JAJCL V početku prošlega tedna cene čvrste, koncem tedna slabše. Tudi na nekaterih zunanjih trgih je tendenca padajoča. Na naših tržiščih so se gibale cene med 1.20—1.35 Din za komad. Izvažalo se je največ v Švico in v Francijo.

LESNI TRG. Iz Srbije javljajo, da so prošli teden cene nazadovale. V Slavoniji so cene prilično stalne. Kupčija slaba, le na tržišču z lesom za kurjavo je živahno povpraševanje. Cene prošlega tedna v Din, postavno slavonska postaja, odnosno za mehko blago postaja Gorski Kotar: hrastovi hlodi I. 2000 do 2200, II. 1400—1600, hrastovi hlodi za furnirje 2400—2700, fino hrastovo blago 2500—3500, hrastovina na zrcalni rez 3000—4000, štafili 2000—3000, francoske dožice, 1000 komadov 15.000—18.000, sirovi frizi ozki 1000—1200, široki 1400 do 1600, bukovi frizi 750—850, javorjevi

hlodi I. 720—800, jasenoví hlodi I. 500 do 650, brestovi hlodi I. 450—550, mehko tesano blago 350—450, brzojavni drowgi hrastovi 50—70, železniški pragi, hrastovi 33—51, bukovi 40—50, les za kurjavo, bukovi I. vagon 2750—3200, II. vagon 2200—2300, mešano blago, vagon 2400—2700, oglje vagon 10.000—11.000.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (18. t. m.) Pšenica: baška, 78 — 79 kg, 2 — 3 odst., 3.5 vagona 432.50 — 440. Ječmen: baški, 64 — 65 kg, ponudba 290. Oves: baški, povpraševanje, 300. Turščica: baška, 21 vagonov 258.50 — 262.50; baška okrogla, 2 vagona 265; baška z Zagreba 3 — 4 odst. defektna, 2 vagona 282.5; baška, 50 odst. defektna, 2 vagona 175; baška 10 odst. defektna 235; baška za julij ponudba 265; baška bela povpraševanje 300; banatska s Smedereva, 5 vagonov 272.50. Moka: baška «0» 1 vagon 675; baška «0» 1 vagon 665; «6» povpraševanje 475; «7» povpraševanje 410. — **Otrobi:** baški v papirnatih vrečah, ponudba 135. Tendence stalna.

Zagrebski žitni trg (18. t. m.) Postavno vojvodinska postaja: pšenica (75 — 76 kg) 425 — 435, turščica žolta 255 — 265, rž (71 — 72 kg) 350 — 345, ječmen za pivovarne 285 — 290, oves 290 — 300, moka «0» 655 — 680, «2» 630 — 655, «6» 525 — 625, za krmo 150 — 200, otrobi drobni 130 — 150, debeli 150 — 160. Tendence stalna.

Dunajski žitinski trg (18. t. m.) Dogon 3372 glav; od tega 1023 domaćega, 474 madžarskega, 82 češkoslovaškega, 694 jugoslovenskega in 1099 rumunskega izvora. Cene za kg žive teže v tisočih: Ka: volji 13 — 18 (21.5), bikli in krave 13 — 17, mrsava živina 7 — 13. Dogon je bil proti prejšnjemu tednu za 1360 glav večji. Zato so cene nazadovale za 2000 — 3000 Ka pri kg.

Mariborski trg (15. t. m.) Cene v dinarjih: govedina I. 26 — 27.50, II. 24 — 25, III. 21.50 — 23, telečnja I. 25 — 27.50, II. 20 — 24, svinjsko meso 35 — 40, salo 42, mast 42, prekaljeno meso 46 — 55, kranjske klobase (kg) 50, komad konjske kože 175, kg svinjske kože 17.50 — 20, kg telečje kože 30, kg svinjske kože 7.50 — 8.75, kg gornjega usnja 105 — 160, kg podplatov 100 — 140, kokoši (komad) 50 — 60, mleko (liter) 3.50 — 4, smetana (liter) 15, surovo maslo (kg) 50 — 52, jajca (komad) 1.25 — 1.50, črešnje (kg) 15, sladkor v prahu 29, v kristalu 26, v kockah 28, moka «0» 8, «1» 7.5, «4» 7, «6» 6.25, prosena kaša 7.5, ješprenj 6 — 7, otrobi 2.75, koruzna moka 4.25, ajdova moka 8 — 9, koruzni zdrob 4.75 — 6.50, sladko seno (q) 150 — 200, ovsena slama 100 — 125, glavna salata (kg) 1 — 2, krompir zgodnji 5 — 9, pozni 1.75.

— **Stanje sladkorne pese v naši državi** je po podatkih poljedelskega ministarstva nasprotno privatnim vestem zelo dobro in se računa, da bo mogoče celo izvoziti 8020 ton.

— **Beograjski veliki sejem.** Te dni se je vršila v Beogradu prva seja odbora za prireditve sejma v Beogradu. Na seji se je izrazila želja, da se sejmski pravilnik čim prej izvrši, da se bo moglo pričeti s pripravi za ustvaritev te ustanove.

— **Naš izvoz v februarju.** Po podatkih generalne direkcije carin je znašala vrednost našega izvoza v februarju vsoto 384.377.367 Din proti 195.910.841 Din v istem času lanskega leta. Teža v februarju 1923 izvoženega blaga je znašala 166.847 ton, lani v istem času pa 105.169 ton. Po visokosti vrednosti posameznih vrst izvoženega blaga pride na prvo mesto meso in mesni predelki v vrednosti 50.061.241 Din, potem gradbeni les (48.688.558 Din), goveda (48.608.095 Din), jajca (26.838.208 Din), moka (25.978.646 Din), svinje (23.638.900 Din), koruza (17.777.276 Din), suhe češnje (17.746.636 Din), konji (10.512.188 Din) in drugo.

— **V zadržni register** se je vpisala Splošna gospodarska zadruga v Ribnem r. z. z. o. z. Izbrisala se je Gospodarska zadruga «Samopomoč» javnih namešencev in upokoencev r. z. z. o. z. v Kostanjevici.

— **Plačilo težkoče karlovskega podjetja.** Jugoslovenska industrija kemijskih proizvodov d. d. v Karlovcu je zaprosila za poravnalno postopanje. Ponuja se 25 odstotno poravnanje.

— **Italijanska vlada kupila reško rafinerijo petroleja.** «Gazzetta ufficiale» prinasa dekret, s katerim se potrjuje nakup večine delnic te tvornice. Vlada je kupila 18.751 delnic po nominalni 4000 lir, dočim ostane 18.750 delnic v rokah dosedanjega lastnika družbe Photogen v Amsterdamu.

— **K likvidaciji banke «Bohemias».** Iz Prage poročajo: Aktivna banka «Bohemias» znašajo po sedanjih ugotovitvah 63 milijonov in pasiva 191 milijonov Kš. Terjatvam se namerava s 83 odst. zadostiti, vendar končni rezultat, ki je odvisen od izvedbe likvidacije, lahko privede do izvedbe likvidacije, lahko privede do izvedbe likvidacije, lahko privede do izvedbe likvidacije. Nekaj uradnih 42 odst. uradništva. Nekaj uradništva pa je izstopilo prostovoljno.

— **Stanje posevkov v Madžarski.** Po izkazu stanja posevkov, ki ga je izdalo madžarsko poljedelsko ministarstvo dne 15. junija so izgledi letine v Madžarski v splošnem komaj srednji. Stanje posevkov se je proti prejšnjemu izkazu poslabšalo. Zlasti oves je slab.

Zvonimir Kosem:

Gospa Monika

Ko jo je pa tako sladko pogledal! Saj gospa Monika ni mislila nič pregrešnega ne, ne, niti v sanjah ji ni prišlo kaj takega na um. Ona, gospa Monika, člana in spoštovana gospa Monika, kjerkoli se je pojavila, visoka, dostojanstvena, vedno v črni toaleti, s črnim klobukom na glavi, kakor da naj bo to vsem moškim pogledom znak, opomin in svarilo, da ji je svetle barve mladosti in z njo neizogibno združeni plamen ljubezni že zdavnaj zatemnila in pogasila resnost proti častiljivemu številu 40 bližajočih se let, da naj se torej vsi tisti pogledi ne ustavljajo več na njenih še vedno polnih prsih, na njenih še vedno žarečih licih — ona, gospa Monika, z dvema briljantnima poročnima prstanoma na beli roki, s prstanoma, katerih blesk je vendar dovolj jasno pričal, da je gospa Monika zakonska zvestoba več nego ves ta pisani, žameči svet s svojimi zankami in prevarami — kako naj bi bilo potemtakem mogoče, da se je pripetilo gospi Moniki kaj takega?

Ne, ne — gospa Monika je bila pri vsej stvari nedolžna, popolnoma nedolžna! Ali je prišla v ta raj, v to divno letovišče zato, da se zabava s kavalerji, da vara za hrbtom svojega moža? Prišla je, da obišče svojo sestro, ki je že dolgo ni videla, da pokramlja z njo o tistih davnih časih, ko sta skakljali še obede skupaj kakor dve mladi lahkonogih srnc po domačih livadah, prosti, svobodni, brez vsake skrbi. Prišla je, da se navžije svežega gorskega zraka, lepote jezera, šumečih gajev, vedrine neba in okolice, da pozabi za hlo na vse

krize in težave življenja v mestu, na hrup, vrvenje, prah, blato.

In ko je uživala tisti sveži gorski zrak, lepoto jezera, šumečih gajev, vedrine neba in okolice — ali se je gospa Monika vsaj malo zanimala za moški svet? Niti malo se ni zanimala gospa Monika za moški svet okrog sebe — na vseh potih samo jo je spremljal edinole blesk žarečih poročnih prstanov na roki. Sama se je vozila po jezeru, sama plezala po strmih skalah in z njihovih vrhov sama občudovala panoramo snežnih vrhov v daljavi sama je sanjala zvečer doma v sobi, ki jo ji je odbrala sestra hoidirka izmed vseh sob v hotelu najlepšo, s pogledom na jezero.

Vse do tistega jutra, dokler ni srečala njega...

Sredi jezera sta se srečala. Gospa Monika v svojem čolnu sama. V svojem čolnu on sam; lep kakor Apolon, smehljajoč, z močnimi rokami počasi veslaje, da so se v jutranjem zlatozorju škrepečene ob čolnu lesketale kakor safirni kolobarji. Ali se je ozrla gospa Monika nanj? Ni se ozrla nanj gospa Monika, pa je vseeno razločno videla, kako je obvisel na njej njegov pogled, sladak in žareč... Bežala je gospa Monika, bežala in ni nehala veslati prej, dokler ni zadel čoln ob breg in se ni posvetil izza koščatih kostanjev beli hotel njene sestre. Stopala je iz čolna — ko pa se je ozrla, je videla, da stopa iz svojega čolna, tik za njo, tudi on. Lahen vzklip presenečenja — gospa Monika pa se je opotekla in padla bi bila v vodo, da je ni prestregla močna roka...

«Gospa, dovolite —»

In potem? Ali ni bilo vse kakor v omotici, ko je sedela pod zelenimi ko-

stanji za mizo, njej nasproti njegovi sladki pogledi? Pravzaprav pa — ali je gospa Monika to hotela? Ni hotela tega gospa Monika — saj so ji vendar prsi tako burno kipele, ko je sedela... In blesk poročnih prstanov na roki je bil tako očitalo, je ugašal... A zopet — čudno sladko je postajalo gospi Moniki pri srcu ob pogledu na galantnega Apolona — in gospa Monika si tega čustva ni mogla raztolmačiti.

«Gospa, jaz Vas...»

Kaj ji je govoril? Da jo občuduje, da jo ljubi?... In govoril ji je toliko... In ona — o čem mu je govorila vse predpoldne, vse popoldne pod zelenimi kostanji?... Da ga ljubi tudi sama, da ljubi njegove črne oči?... In govorila mu je toliko... Ne, ne — saj gospa Monika ni hotela — vse to so bile sanje...

In potem?

Potem ko se je k zemlji sklonil večer, ko sta stopila izpod kostanjev, ko so se tiho zaprla za njima vrata in sta obsonela tesno drug ob drugem ob odprtem oknu, on z desnico okrog njene pasu, ona z levico okrog njegovega vratu, oba zamaknjena v lepoto večera na jezeru — ali niso bile vse to sanje? Sanje, sanje, ko so žarele nizko, tako nizko nad jezerom zvezde in so bile vse dosegljive, vse tako blizu, da sta jih trgala ves večer in vso noč do zore, da je bila soba kakor praviljična spalnica, posuta z rdečimi, gorečimi cvetovi...

Gospa Monika se je vračala v mesto zadovoljna in ponosna, kakor zmagovalka, v črni toaleti visoka in nedosegljiva, s sveže zadahnenimi lici, v blesku bližnjih prstanov zvisena zagonetka.

Njena vest je bila mirna. Ko jo je na tako sladko vprašal!

„Opšta carinska tarifa“

Pod tem naslovom sta izdala pred kratkim dr. Konrad Smid, načelnik generalne direkcije carin in dr. Frano Gospodnetič, inspektor gen. dir. carine, obširno knjigo (530 strani), ki vsebuje vse določbe, ki se tičejo carinjenja in carinskih predpisov. Tekom štirih in pol let, odkar obstoja naša država, je izšlo ogromno število carinskih zakonov, naredb in predpisov. Izdajatelj sta si stekla veliko zaslugi s tem, da sta vse te predpise, v kolikor so veljavni, sistematično in jako pregledno uredila. Ta knjiga ni le važna za carinske urade ampak tudi naravnost potrebna carinskim posrednikom trgovcem, industrijalcem in obrtnikom ter sploh vsem poslovnim krogom, ker tu se nahajajo poleg carinskih tudi obdgosposodarski zakoni.

Vsebinska knjiga je sledeča: 1.) Zakon o občni carinski tarifi. 2.) Predpisi glede dokazov o poreklu robe pri uvozu. 3.) Trgovinska pogodba med našo državo in Nemčijo. 4.) Zakon o državni trošarini, taksih in pristojbinah. 5.) Zakon o monopoli tobaka, soli, vilgallie, petroleja in cigaretnega papirja. 6.) Zakon o proizvodnji, uvozu in prodaji smodnika, dinamita in ostalih eksplozivnih snovi. 7.) Pregled luksuznih predmetov. 8.) Taksas na igralne karte in domino. 9.) Odredba o plačanju 2-odst. davka na carinarne pri uvozu in izvozu. 10.) Pristojnost carinarne za carinjenje robe. 11.) Pravila glede lekarniških specialitet. 12. Pravila o hrabi in prodaji strupa in strupenih stvari v trgovinah. 13.) Pravila o formalnem postopanju pri carinjenju. 14.) Pravila o postopanju z vozniški, ki izvršujejo pogranični promet. 15.) Dopolnilni sporazum glede reguliranja pograničnega prometa med našo državo ter Avstrijo. 16.) Predpisi glede

živine, ki se goni na pašo preko državne meje. 17.) Predpisi glede transporta robe iz enega v drugi kraj naše kraljevine preko tuje države. 18.) Predpisi o tranzitnem prometu na progi Maribor-Gor. Radgona-Ljubljana. (Odredbe od 14 do 18 so posebno za nas na Slovenskem važne). 19.) Navodila za carinsko ekspedicijsko vreo pri začasnem uvozu in izvozu ter o reeksportu sodov. 20.) Oslobojitve selitbenih predmetov od uvozne in izvozne carine. 21.) Rešenje gospodarsko-finančnega ministrskega komiteja od 22. septembra 1920 glede oprostitve od uvozne carine sirovin, polusirovin itd. 22.) Odredbe o carinskih skladiščih. 23.) Veterinarski predpisi za uvoz, prevoz in izvoz živine. Knjiga vsebuje razen tega še nekatere druge manj važne carinske predpise.

Drugi del „Opšte carinske tarife“ obsega uvozno ter izvozno tarifo, ki je se-

dač v večjavi. Pisatelj sta računala z bodočimi izpremembami ter so tarifarične postavke jako razprto tiakane, tako da je dovolj prostora praznega za popravke.

Knjiga „Opšta carinska tarifa“ je trojnega pomena, ker vsebuje vse zakone in predpise, ki se tičejo carinskih vprašanj. Tudi v slučaju, da se carinske tarife spremenijo, bo vendar ta knjiga neobhodno potrebna vsakomur, ki ima posla s carino.

Končno naj še omenimo, da je dr. Smid pridjal knjigi slovensko-tarifski slovarček, tako da je knjiga, ki je tiskana v srbohrvaščini z latinico popolnoma razumljiva tudi za Slovence. Knjigo poplo priporočamo ne le trgovcem in industrijalcem, ampak tudi pravnikom. Knjiga stane 300 Din ter se naroča na naslov: Dr. Frano Gospodnetič, Zagreb, Vodovodna ulica 20.

Oleum, d. z o. z., Ljubljana

Je preselila svojo pisarno

Pred Škofijo štev. 1

(vis-à-vis magistrata).

«SATAN»

Najnovejša iznajdba za kjepljenje in brušenje kos. Aparat je praktičen. Uporaba popolnoma enostavna. Zahtevajte prospekt!

Glavno zastopstvo: IVAN ŠAVNIK, Kranj, Gorenjsko.

Cena 60 Din

Trboveljska premogokopna družba.

Oglas.

50. redni občni zbor delničarjev Trboveljske premogokopne družbe, kateri se je vršil dne 1. junija 1923, je sklenil za poslovno leto 1922. izplačati dividendo Din 25.— (dinarjev petindvajset) za delnico od 11. junija t. l. in

povišati delniško glavnico na SHS K 200,000.000.—
(Din 50,000.000.—) z izdajo 500.000 komadov

na donosca se glasečih polno vplačanih delnic v nominalni vrednosti od SHS K 200.— (Din 50.—). V provedbi tega sklepa in v skladu z modalitetami emisije, katere so odobrene od občnega zbora ter uprave sveta, se daje posestnikom sedaj v prometu se nahajajočih delnic pravica opcije, in sicer:

za vsakih 5 (pet) komadov starih delnic 2 (dve) novi delnici, kateri participirajo na poslovnem dobičku družbe od 1. januarja 1923., in sicer pod sledečimi pogoji:

1.) za manje kakor 5 (pet) starih delnic se ne daje nikake pravice opcije;

2.) pravica opcije se ima v času od 11. junija 1923. do vstevšega 25. junija 1923., ker se jo sicer izgubi, prijaviti v času poslovnih ur na sledečih mestih:

V Jugoslaviji: pri Slavenski banki d. d. v Zagrebu ter vseh njenih podružnicah in ekspoziturah: v Beogradu, Bjelovaru, Brodu n. S., Celju, Dubrovniku, Goranji Radgoni, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Jesenicah, Murški Soboti, Osijeku, Rogaske Slatini, Sarajevu, Somboru, Sušaku, Sabacu, Sibeniku, Škofji Loki in Vršacu, ter njeni afilijaciji Jugoslovanski industrijski banki v Splitu;

na Dunaju: pri Centralni evropski deželni banki (Zentral-Europäische Länderbank) podružnici na Dunaju;

v Parizu: pri Banque des Pays de l'Europe Centrale;

v Ženevi: pri Lombard, Odier & Cie, Darier & Co., Union Financiere de Geneve.

Pravica opcije na Francoskem se more izvršiti šele po izpolnitvi po francoskih zakonih predpisanih formalnostih, in sicer v terminu, ki bo še pozneje razglašen.

3.) Opcijski tečaj novih delnic znaša Din 62:50 tel quel po komad ter se ima takoj ob priliki prijave pravice opcije vplacati v gotovini, sicer se izgubi pravica opcije. Vplačilo se more izvršiti tudi na ta način, da se izroči dividendne kupone za poslovno leto 1922., in sicer s prepustitvijo 5 dividendnih kuponov v vrednosti à Din 25.— za komad, tako da je s tem poravnana protivrednost dveh novih delnic. Za vplačilo v Avstriji je merodajna protivrednost po dnevnem tečaju v avstrijskih kronah.

4.) Pri prijavi se ima predložiti plašči delnic ter priložiti dvojni seznam, v katerem so številke delnic vpisane v aritmetičnem redu. Formularje teh seznamov izdajajo brezplačno vsa subskripcijska mesta.

5.) O pologu plašča delnic, kakor tudi o izvršenem vplačilu se izdajajo blagajniška potrdila, katere se bodo v roku, ki se bo kasneje objavil, zamenjala za odgovarjajoče nove delnice. Predloženi plašči starih delnic se bodo opremili z žigom, ki bo označen, da je pravica opcije izvršena, ter se bodo takoj vrnili strankam.

Nove delnice bo mogoče prevzeti samo pri onih podpisnih mestih, kjer se bo izvršila prijava pravice opcije.

Na Dunaju, dne 11. junija 1923.

Trboveljska premogokopna družba.

1059

Družba „SLADKOR“ v Ljubljani

javi s tem žalostno vest, da je njen prezasluzni družbenik, gospod

JOSIP PERDAN

veletrgovec, svetnik trgovske zbornice itd.

dne 15. t. m. ob 21. uri zvečer na Dunaju po dolgi in mučni bolezni preminul.

Truplo pokojnega se prepelje v Ljubljano.

V pokojniku je izgubila naša družba požrtvovalnega in zvestega sodelovalca, kateremu ohranimo časten in trajen spomin.

V Ljubljani, dne 18. junija 1923.

1088

Mali oglasi

stanje v državnem davkom se izsest vred do 20 besedi Din 6.—, vsaka naslednja beseda 50 par vol. — Plače se vedno naprej (lahko tudi v znakih). Na vprašanje odgovarja uprava le, ako je vprašanje priložna znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (1 Din).

2608

GOSTILNICA, POZOR!
Večjo množico ljutomerskega in haloškega vina, letnik 1922., od 18 do 24 K, in staro, letnik 1921., od 32 do 40 K po litru takoj proda Gjurjo Valjak, Grajska klet, Maribor. 2610

DINAMO 2578
3 PS., 1.75 Kw., istomer-ni tok, s kompletnim pretikalnikom, kakor tudi 65 steklenih posod za akumulatorje, vse popolnoma ohranjeno, proda Ferdo Roš, posestnik, Hrastnik.

POSESTVO 2608
50 do 60 oravov in hiša z gospodarskim poslopjem, v hiši gostilna in trafika, je zaradi razmer ugodno na prodaj. — Ponudbe pod „Dolenjska“ na Aloma Company, anonimna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3.

DVE NOVI TRACNI ŽAGI (Bandsäge) premér 70 cm, na električni pogon, težka približno 650 kg, se po zelo ugodni ceni prodajo. Poštneleže Kranj, št. 540.

KOMPLETNA MLINSKA NAPRAVA s tremi pari kamnov ter stopami kakor tudi vsem inventarjem, vse v dobrem stanju, se zaradi preureditve obrata takoj ceno proda. Pismene ali osebne informacije: F. Kunstler, parna žaga in mizarstvo, Litija. 2576

DVA UDOMAČENA VOLKA-MLADICA samec in samica, prinese-na iz Bosne, stara po šest tednov, čisto krotka, na prodaj. Cena po 500 Din. Ogledati Zrinskega c. 5. 2517

60 POLOVNJAKOV prvovrstnega vina se takoj po zelo nizki ceni proda skupaj ali pa v manjših množinah. Vpraša naj se: Franc Peteline v Zgornji Polski, osebno ali pismeno 2478

KUPIM več že rabljenih KOMPLETNIH POSTELJ. Oglasiti se je v kavarni Narodnega doma. 2607

SUHE GOBE, JURČKE plačuje po najvišjih cenah trdka M. Geršak & Komp., Ljubljana. Kongresni trg št. 10. 2600

KUMNO, JANEŽ, rdečo deteljo, semensko ajdo, lipovo cvetje, suhe gobe itd. plačuje najbolje Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 2564

DELNICE 2556
trboveljske premogokopne družbe kupim. Takojšnje ponudbe se prosijo vpsolati na naslov: Ciril Lendovšek, tajnik okrajne hranilnice, Škofja Loka.

ENODRUŽINSKA HIŠA z lepim vrtom in takoj prostim stanovanjem se za vsako ceno takoj proda. Marjak, Rožna dolina 106. 2614

UGODNA PRILIKA Gostilna in mesarija na prodaj. Na najprometnejši točki v industrijskem kraju, krasni in veliki gostilniški lokali, lepo urejen vrt, ves inventar, posoda, steklenina, sodi, vsa vinska zaloga, žganje, likerji, izborni konj, več voz in sani, vse orodje itd., se zaradi družinskih razmer proda. Koncesija zasigurno. Za zelo dobro ekstenstenco se garantira. Cena 350.000 Din. Plačilni pogoji zelo ugodni. Naslov pove uprava „Jutra“. 2543

SPALNO OPRAVO skoraj novo, dobro ohranjeno, iz trdega lesa, z žimnicami, prodam za ugodno ceno 7500 Din. — Naslov v upr. „Jutra“. 2557

LEPA SPALNA OPRAVA iz trdega lesa, politirana, se po ugodni ceni prodaja. Jože Stare, Bled. 2514

LIKALNICA 2518
(Rollmaschine) 400 Din na prodaj. Naslov pri upravi „Jutra“.

TEHNIK 2508
gondarske stroke sprejme za popoldanske ure v njegovo stroko spadajoča dela. Ponudbe z označbo opravila na upravo „Jutra“ pod „Tehnik“. 2614

URADNIK 2531
z večletno prakso v vseh pisarniških delih išče primerne službe, bodisi v mestu ali na deželi. Ponudbe z navedbo plače pod „Delaven“ na upr. „Jutra“.

HIŠNICA 2568
Vdova uradniškega sluga želi mesta hišnice. Vajena pospravljanja uradniških sob. Cenj. ponudbe pod „Hišnica“ na upr. „Jutra“.

ABSOLVIRAN AKADEMIK zmožen slovensčine, srbohrvaščine, nemščine, laščine in francosčine v govoru in pisavi, z nekaj banč. ne prakse, korespondent, strojepisec, išče službe v trgovini, pisarni ali kot domači učitelj. Cenj. ponudbe pod „Vestnost“ na upravo „Jutra“. 2566

DEKLICA 2508
stara 14 let, s primerno šolsko izobrazbo, že večkrat nekoliko trgovine, zgovorna, želi mesta v trgovini kot učenka. Pogoji: vsa oskrba v hiši, štiriletna učna doba. Naslov v upr. vi „Jutra“.

TRGOVSKI UČENEC ki ima veselje do trgovine, priden, pošten, z boljšo šolsko izobrazbo, se sprejme pri trdki Ivan Rojnik, Slovenjgradec. 2572

TRGOVSKI POMOČNIK želi vstopiti v trgovino državna uradnica, zmožna deloma stenografije in strojepisa. Cenj. ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Blagajničarka“. 2604

VEČ DOBRIH PLESKARSKIH POMOČNIKOV sprejme po dobri plači Josip Jug, Ljubljana, Rimaka cesta 16. 2587

PRODAJALKA 2579
dobra manufakturstinja, vajena specerije, zanesljiva v knjigah in računanju, iz večje trgovine, želi premeniti službo za mesec avgust-september. Gre tudi kam na podružnico. Naslov se izve v upravi „Jutra“ pod „22 let“. 2577

GOSPODIČNA 2577
energičnega nastopa, izobražena, ki je izvežhana v šivanju perila, se sprejme kot nadzorovateljica k delavkam. Ponudbe pod „Kranj 119“ na upravo „Jutra“.

KOT BLAGAJNICA želi vstopiti v trgovino državna uradnica, zmožna deloma stenografije in strojepisa. Cenj. ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Blagajničarka“. 2604

VEČ DOBRIH PLESKARSKIH POMOČNIKOV sprejme po dobri plači Josip Jug, Ljubljana, Rimaka cesta 16. 2587

PRODAJALKA 2579
dobra manufakturstinja, vajena specerije, zanesljiva v knjigah in računanju, iz večje trgovine, želi premeniti službo za mesec avgust-september. Gre tudi kam na podružnico. Naslov se izve v upravi „Jutra“ pod „22 let“. 2577

GOSPODIČNA 2577
energičnega nastopa, izobražena, ki je izvežhana v šivanju perila, se sprejme kot nadzorovateljica k delavkam. Ponudbe pod „Kranj 119“ na upravo „Jutra“.

KOT BLAGAJNICA želi vstopiti v trgovino državna uradnica, zmožna deloma stenografije in strojepisa. Cenj. ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Blagajničarka“. 2604

VEČ DOBRIH PLESKARSKIH POMOČNIKOV sprejme po dobri plači Josip Jug, Ljubljana, Rimaka cesta 16. 2587

PRODAJALKA 2579
dobra manufakturstinja, vajena specerije, zanesljiva v knjigah in računanju, iz večje trgovine, želi premeniti službo za mesec avgust-september. Gre tudi kam na podružnico. Naslov se izve v upravi „Jutra“ pod „22 let“. 2577

GOSPODIČNA 2577
energičnega nastopa, izobražena, ki je izvežhana v šivanju perila, se sprejme kot nadzorovateljica k delavkam. Ponudbe pod „Kranj 119“ na upravo „Jutra“.

KOT BLAGAJNICA želi vstopiti v trgovino državna uradnica, zmožna deloma stenografije in strojepisa. Cenj. ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Blagajničarka“. 2604

VEČ DOBRIH PLESKARSKIH POMOČNIKOV sprejme po dobri plači Josip Jug, Ljubljana, Rimaka cesta 16. 2587

PRODAJALKA 2579
dobra manufakturstinja, vajena specerije, zanesljiva v knjigah in računanju, iz večje trgovine, želi premeniti službo za mesec avgust-september. Gre tudi kam na podružnico. Naslov se izve v upravi „Jutra“ pod „22 let“. 2577

GOSPODIČNA 2577
energičnega nastopa, izobražena, ki je izvežhana v šivanju perila, se sprejme kot nadzorovateljica k delavkam. Ponudbe pod „Kranj 119“ na upravo „Jutra“.

KOT BLAGAJNICA želi vstopiti v trgovino državna uradnica, zmožna deloma stenografije in strojepisa. Cenj. ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Blagajničarka“. 2604

VEČ DOBRIH PLESKARSKIH POMOČNIKOV sprejme po dobri plači Josip Jug, Ljubljana, Rimaka cesta 16. 2587

PRODAJALKA 2579
dobra manufakturstinja, vajena specerije, zanesljiva v knjigah in računanju, iz večje trgovine, želi premeniti službo za mesec avgust-september. Gre tudi kam na podružnico. Naslov se izve v upravi „Jutra“ pod „22 let“. 2577

GOSPODIČNA 2577
energičnega nastopa, izobražena, ki je izvežhana v šivanju perila, se sprejme kot nadzorovateljica k delavkam. Ponudbe pod „Kranj 119“ na upravo „Jutra“.

KOT BLAGAJNICA želi vstopiti v trgovino državna uradnica, zmožna deloma stenografije in strojepisa. Cenj. ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Blagajničarka“. 2604

VEČ DOBRIH PLESKARSKIH POMOČNIKOV sprejme po dobri plači Josip Jug, Ljubljana, Rimaka cesta 16. 2587

PRODAJALKA 2579
dobra manufakturstinja, vajena specerije, zanesljiva v knjigah in računanju, iz večje trgovine, želi premeniti službo za mesec avgust-september. Gre tudi kam na podružnico. Naslov se izve v upravi „Jutra“ pod „22 let“. 2577

GOSPODIČNA 2577
energičnega nastopa, izobražena, ki je izvežhana v šivanju perila, se sprejme kot nadzorovateljica k delavkam. Ponudbe pod „Kranj 119“ na upravo „Jutra“.

KOT BLAGAJNICA želi vstopiti v trgovino državna uradnica, zmožna deloma stenografije in strojepisa. Cenj. ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Blagajničarka“. 2604

VEČ DOBRIH PLESKARSKIH POMOČNIKOV sprejme po dobri plači Josip Jug, Ljubljana, Rimaka cesta 16. 2587

PRODAJALKA 2579
dobra manufakturstinja, vajena specerije, zanesljiva v knjigah in računanju, iz večje trgovine, želi premeniti službo za mesec avgust-september. Gre tudi kam na podružnico. Naslov se izve v upravi „Jutra“ pod „22 let“. 2577

GOSPODIČNA 2577
energičnega nastopa, izobražena, ki je izvežhana v šivanju perila, se sprejme kot nadzorovateljica k delavkam. Ponudbe pod „Kranj 119“ na upravo „Jutra“.

KOT BLAGAJNICA želi vstopiti v trgovino državna uradnica, zmožna deloma stenografije in strojepisa. Cenj. ponudbe na upr. „Jutra“ pod „Blagajničarka“. 2604

VEČ DOBRIH PLESKARSKIH POMOČNIKOV sprejme po dobri plači Josip Jug, Ljubljana, Rimaka cesta 16. 2587

Združene opekarne, d. d., Ljubljana

nudijo po poljubnih množinah

zarezane strešnike

model „A“ in model „D“ (utorni crep), najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti, dalje

zidno opeko.

Na željo pošljemo popis in ponudbe. — Spretni zastopniki se sprejmejo.

964

2606

2606

Notarjev nos

Ko je pomislil, da mu utegne ogenj, ki so ga zakurili iz dračja, vrniti naravni obraz, se je potolažil. In res, gorkota mu je dobro storila in barva je hitro izginila. Ali arbedža se je drugi dan ponovila, staničja se je še bolj napelo in prikazala se je zopet rdeča barva z lahno vijoličasto primesjo. V osmih dneh, ki jih je notar prešel doma za pečjo, je nesrečna barva izginila. Ko je šel prvičkrat z doma, se je pa zopet pokazala, da si je bil zavil v lističi kožuh.

Zdaj se je gospod L' Ambert ustrašil. Ročno je poklicel gospoda Berniera. Doktor je pritekel, ugotovil lahko vnetje in predpisal obkladke z ledeno vodo. S tem se je nos sicer ohladil, a pozdravil se ni. Gospod Bernier se je čudil, zakaj bolezen ne izgine.

Kakor vidim, je rekel, ima Dietfenbach vendarle prav. On namreč trdi, da zaplata zaradi preobilice krvi lahko zamre in da je zato treba staviti na nos pijavke. Poskusimo!

Notar si je obeal pijavko na konec nosu. Ko se je nasičena s krvjo odvalila, so jo nadomestili z drugo. To se je ponavljalo dva dni in dve noči. Oteklina in barva sta za nekaj časa izginili, ali to ni trajalo dolgo. Treba je bilo dobiti kaj drugega. Gospod Bernier si je izprosil dvajset štiri ure, da stvar premisli in preudari, vzel si jih je pa štirideset osem.

Ko je prišel zopet v hišo gospoda L' Amberta, je bil močno v skrbeh in celo boječ. Moral se je naravnost posiliti, preden je rekel gospodu L' Ambertu:

Medicina še ne pozna vseh naravnih pojavov in povem vam teorijo, ki nima nič znanstvenega značaja. Moji tovariši bi se mi morda smejali, če bi jim povedal, da lahko ostane od človeškega telesa odtrgana zaplata pod vplivom svojega prejšnjega lastnika. Vaša kri, ki jo poganja vaše srce in ki je odvisna od vaših možganov, doteka tako nesrečno v vaš nos. In vendar bi skoraj mislil, da je auvergnski tepec s tem dogodkom v zvezi.

Gospod L' Ambert je silno ugovarjal Najemec, ki ga je on pošteno plačal, ki mu ni bil on nič več dolžan, naj bi skrivnostno vplival na nos takega dostojanstvenika! Taka trditev je skoraj nesramna!

— Še veliko več, je odvrnil doktor, bedasta je. Vendar vas pa prosim dovoljenja, da smem poiskati Romagnéta. Še danes ga moram videti in če se tudi prepričam o svoji zmoti. Ali ste shranili njegov naslov?

— Bog ne daj!

— Ga pa poiščem. Bodite potrpežljivi, ostanite doma in pustite nos na miru.

Štirinajst dni je iskal. Policija mu je pomagala in mu dajala tri tedne napadne podatke. Prijeli so celo vrsto Romagnétov. Bistroumen in izkušen agent je izvolil vse pariške Romagnéte, samo tistega ne, ki so ga iskali. Našli so invalida, prodajalca zajčjih kož, odvetnika, tatu, trgovskega pomočnika, orožnika in milijonarja. Gospod L' Ambert je od nestrpnosti koprnel za pečjo in obupno motril svoj škrlatni nos. Nazadnje so našli stanovanje vodarja, ali tega ni bilo več tam. Sosedje so jim povedali, da ga je sreča dohitela in da je prodal svoj voziček, zdaj pa uživa življenje.

Gospod Bernier je obrnil vse gostilne in druga zabavišča, medtem ko je njegov bolnik ves potrt čakal.

Dne 2. februarja ob desetih zjutraj, ko si je lep notar žalosten grel noge, škipl na tisto cvetočo potoniko sredi obraza in jo ogledoval, je po celi hiši veselo završalo. Vrata so loputala, služabniki so začudeno vzklikali in prikazal se je doktor, ki je vodil Romagnéta za roko.

Bil je pravi Romagné, samo da mu skoraj ni bil več podoben. Bil je umazan, opokel, ostuden. Či so mu bile zmešane, dišalo mu je iz ust in smrdel je po vinu in po tobaku. Bil je ves rdeč kakor kuhan rak. Bolj je bil podoben živemu perečemu ognju kakor pa človeku.

— Počast! mu je rekel gospod Bernier, od sramu bi mora! umreti. Pod vsako žival si se ponižal. Tudi če imaš še vedno človeško obličje, njegove barve nimaš več. Kako si zapravil malo premoženje, ki smo ti ga dali?

Valjal si se v najnižji pokoti in strasti in našel sem te onstran pariških utrd kakor svinjo v blatu pred najbolj zamazano gostilno!

Auvernčan je vpri v doktorja svoje velike oči in mu rekel s svojim ljubeznivim naglasom, ki je s predmetno intonacijo na lepoto še pridobil:

— No, pa kaj! Malo ženi sem še. Zaradi tega mi še ni treba govoriti takih neumnosti.

— Kdo ti govori neumnosti? Očita-mo ti samo tvoje sramotno vedenje, pa nič drugega. Zakaj nisi svojega denarja rajši naložil, kakor da si ga zapil?

— Saj mi je rekel on, naj še žabam.

— Pasja vera! je zavpil notar, sem ti mar jaz svetoval, da se nažri v predmetju žganja in črnine?

— Človek še kratkochaši kakor še ve in zna. S tovariši sem bil.

Zdravnik se je jezno zagnal...

— Lepe tovariše imaš! Ta je pa dobra! Jaz se trudim s čudovitim zdravljenjem, ki nosi mojo slavo po Parizu in ki mi prej ali slej odpre vrata v Institut, ti s svojimi pijanci pa kvariš moje božansko delo! Če bi šlo samo zate, kar bi hotel, bi zastran nas lahko uganjal. Telo in dušo bi lahko po-

gubil, pa bi brez takega Auvernčana človeška družba tudi še izhajala. Gre pa za odličnega moža, za bogataša, za tvojega dobrotnika, za mojega bolnika! Osrnotil si ga, pokvaril, umoril s svojim nespodobnim vedenjem. Poglej, kako žalosten si napravil gospodov obraz!

Ubogi fant je pogledal nos, ki ga je on pomagal ustvariti, in udre so se mu solze.

— Zelo žalostno je to, gospod Bernier, ali dobri Bog naj mi bo priča, da tega jaž ničem kriv. Noš se je čisto sam od sebe pokvaril. Kaj pa mislite! Poštenjak sem in vam lahko prišezem, da še ga še doteknil nisem.

— Šema, se je oglašil gospod L' Ambert, ti tega ne boš nikoli razumel... sicer pa tudi treba ni! Povej kar naravnost samo to, ali hočeš izpremeniti svoje vedenje in se kaniti pohote in strasti, ki me posredno ubija? Po- vem ti, da imam dovolj moči in da te bom že vedel spraviti na varno, če ne bo konca tvojih pregreh.

— V zapor?

— V zapor.

— V zapor k čločinom? Nikarte, gospod L' Ambert! To bi bila šramota za mojo rodbino!

— Ali boš še pil ali ne boš več pil?

— Ej, Bog pomagaj, kako naj pijem, če sem pa brež šolda? Vse sem zapravil, gospod L' Ambert. Zapil sem vaših dva tisoč frankov. Zapil voziček in vso zalogo blaga. Daj mi pa živa duša na vsem svetu ne da nič več na upanje.

— Še bolje, capin! Tako je prav.

— Seveda bo treba, da se špametu-jem! Revščina mi že trka na vrata, gospod L' Ambert.

— Je že prav!

— Gospod L' Ambert!

— Kaj?

— Če bi bili tako dobri in bi mi kupili voziček, da bi si bluzil svoj beraški kruh, bi vam prišel, da bom špet pameten človek!

— Beži no, beži! Zapil bi ga.

— Nak, gospod L' Ambert, naj me vrag vžame, da ga ne bom.

Trboveljski premog in drva

stalno v zalogi vsako množino
Družba Ilirija, Ljubljana,
Kralja Petra trg 3. — Tel. 220.

Tvrdka Ivan Perdan naznanja pretužno vest, da je po dolgi, težki bolezni preminul na Dunaju njen imetnik, gospod

Josip Perdan

veletrgovec, svetnik trgovske zbornice itd.

Vzornemu gospodarju bodi ohranjen časten spomin!

V Ljubljani, dne 18. junija 1923.

1065

Tvrdka

M. BARTL

se je preselila iz Židovske ul. 5

v Stritarjevo ul. 2.

v prejšnje prostore Ljubl. Kred. banke

ter se priporoča p. n. občinstvu za nadaljnjo naklonjenost.

1065

Sianovanje

z dvema sobama, kuhinjo in pritliklami, v novi ali stari zgradbi, event. z nameščenjem, išče mlad zakonski par brez otrok s 15. septembrom t. l. Ponudbe pod „Inozemec 20“ na Aloma Company, anonimna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Zastopnik

agilen, dober trgovec, jsi je že več let zaposlen v trgovski stroki s strojnimi oljem in dobro vpeljan v tovarnah in žagah, se sprejme za takojšnji nastop. Prednost imajo dotični reflektanti, katerim je dobro znana Slovenija in Stajerska. Ponudbe z natančno oznako dosedanjega delovanja je nasloviti na upravnstvo „Jutra“ pod šifro „Zastopnik 1000“.

1060

Modni atelje

M. Šarc
Ljubljana
Kongresni trg 4

Posebna naznanila se ne bodo izdala.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš predobri soprog, odnosno sin, brat, stric, zet in svak, gospod

JOSIP PERDAN

veletrgovec in svetnik trgovske zbornice

po dolgi, neizmernih mukah, previden s tolažili sv. vere, dne 15. t. m. na Dunaju Bogu vdan preminul.

Truplo blagega pokojnika se bo prepeljalo v Ljubljano. Dan in čas pogreba se bosta objavila pravočasno.

V Ljubljani, dne 18. junija 1923

Rodbine Perdan, Hieng in Urbanc.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

1062